

Viisas investointi: vaikuttavuusperusteisuus lasten ja nuorten palveluissa -seminaari

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

iVAMOS!
Diakonissalaitos

JYVÄSKYLÄ

PÄIVÄN OHJELMA

Tapahtuma-
sivut:

Klo 8-9

AAMIAINEN (Paasitorni, tarjotaan live-osallistujille)

Klo 9

TILAISUUS JA STRIIMI ALKAA

Klo 9.05-10

YHTEISKUNNAN TILA – MIKSI JA MINKÄLAISTA MUUTOSTA TARVITSEMME?

Klo 10-11

VAIKUTTAVUUSPERUSTEISUUS JA SEN YHTEISKUNNALLISET HYÖDYT: LAPSET JA PERHEET – LASTENSUOJELUA VAI LASTEN SUOJELUA ENNAKOIDEN

Klo 11-11.45

LOUNASTAUKO

Paasitorni, tarjotaan live-osallistujille

Klo 12-13.20

VAIKUTTAVUUSPERUSTEISUUS JA SEN YHTEISKUNNALLISET HYÖDYT: NUORET – KOULUTUS JA SYRJÄYTYMINEN

Klo 13.05

KUSTANNUSVAIKUTTAVUUS JA HYÖTYPOTENTIAALI

Klo 13.20-14

LESSONS LEARNED – OPPEJA VAIKUTTAVUUSPERUSTEISISTA HANKINNOISTA, ESIMERKKINÄ LAPSET JA NUORET SIB –OHJELMA

Klo 14-14.30

KAHVITAUKO

Paasitorni, tarjotaan live-osallistujille

Klo 14.30-15.30

TARVITAANKO UUSIA RAHOITUSRATKAISUJA? Vaikuttavuusperusteiset hankinnat ja rahoitusratkaisut

Klo 15.10

VAIKUTTAVUUDEN MERKITYS SUUNNAN MUUTTAMISESSA

Klo 15.20

YHTEENVETO JA NOUŠTOJA TULEVASTA Klo 15.30
LOPETUS, STRIIMI PÄÄTTYÄ

Klo 15.30-16

KUOHUVIINITARJOILU JA VAPAA KESKUSTELU
Paasitorni, live-osallistujille

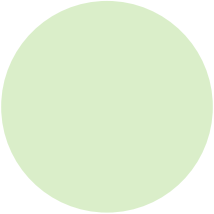
**YHTEISKUNNAN TILA –
MIKSI JA MINKÄLAISTA
MUUTOSTA TARVITSEMME?**

Keynote:

TIINA RISTIKARI

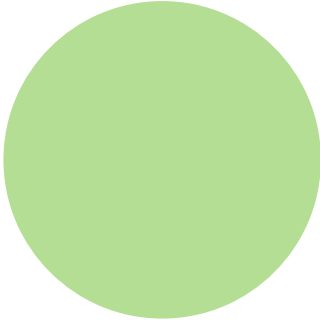

**Toimitusjohtaja,
Väestöliitto**

Yhteiskunnan tila

– miksi ja minkälaista muutosta tarvitsemme?

Tiina Ristikari
Toimitusjohtaja, Väestöliitto

Keskeiset yhteiskunnalliset haasteet ja niiden ratkaisut

Lapsiväestöryhmien väliset hyvinvointierot

- Kasvaako ne?

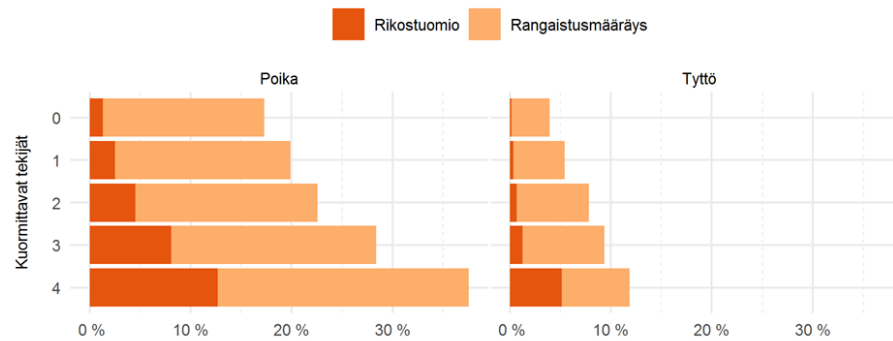
Lapsiperheköyhyys

Syntyvyyden luokkakysymys

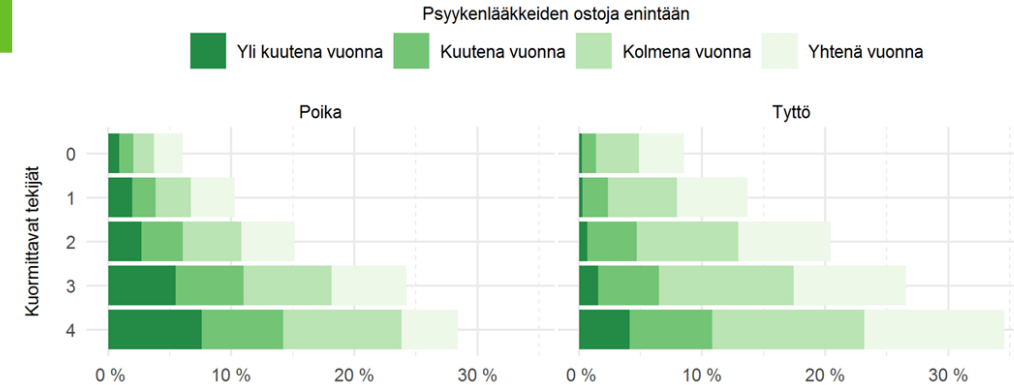
Lapsiväestön eriarvoisuus syntymäkohorttien valossa

Kuormittavat tekijät:

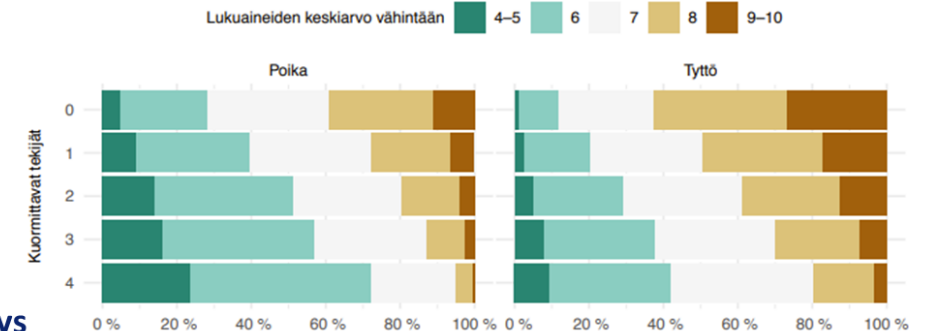
- Vanhempien ero, kuolema
- Psykiatrinen dg
- Toimeentulotukea 6kk
- Vailla toisen asteen tutkintoa

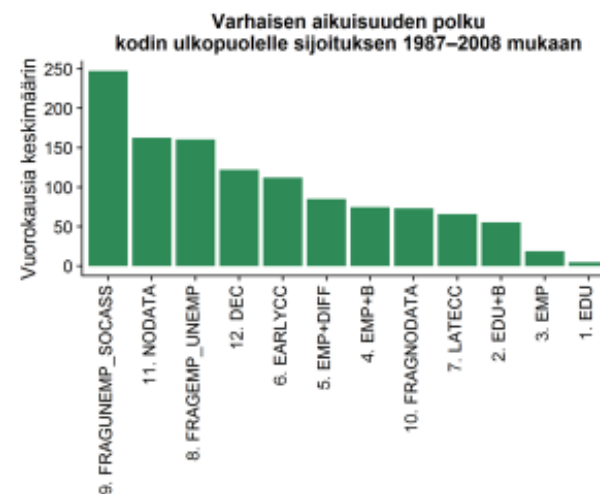
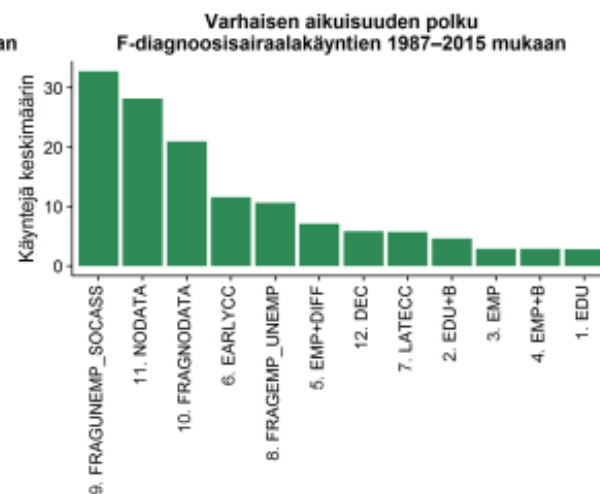
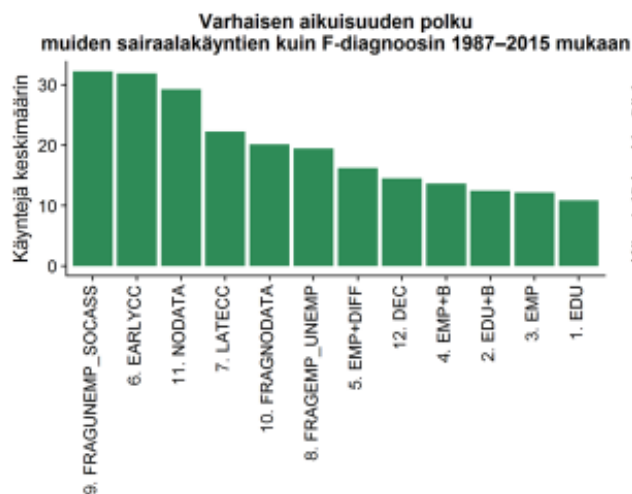
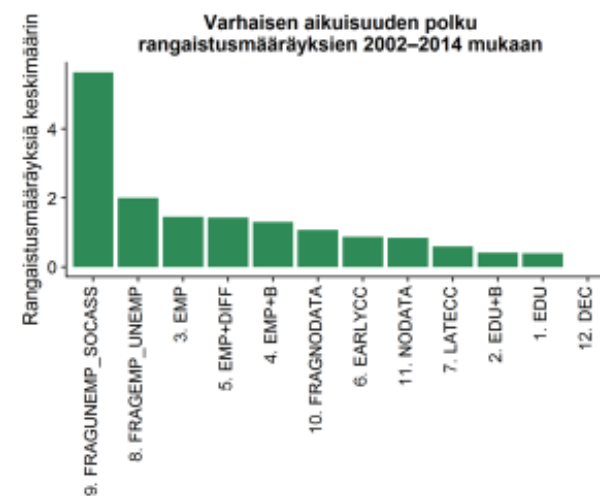
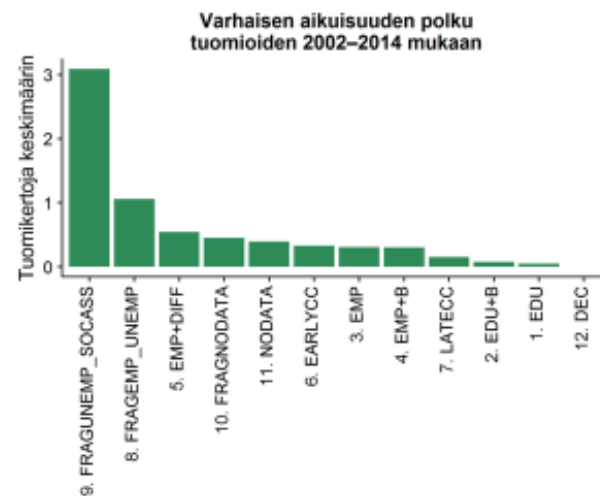
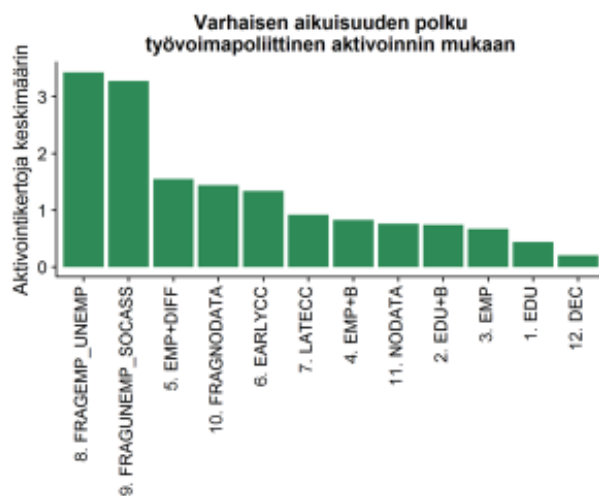
Rikostuomiot ja rangaistusmääräykset
perheitä kuormittavien tekijöiden mukaan (-97)

Psykykläkkeiden ostot perheitä kuormittavien
tekijöiden mukaan (-97) vuosina 2004–2015

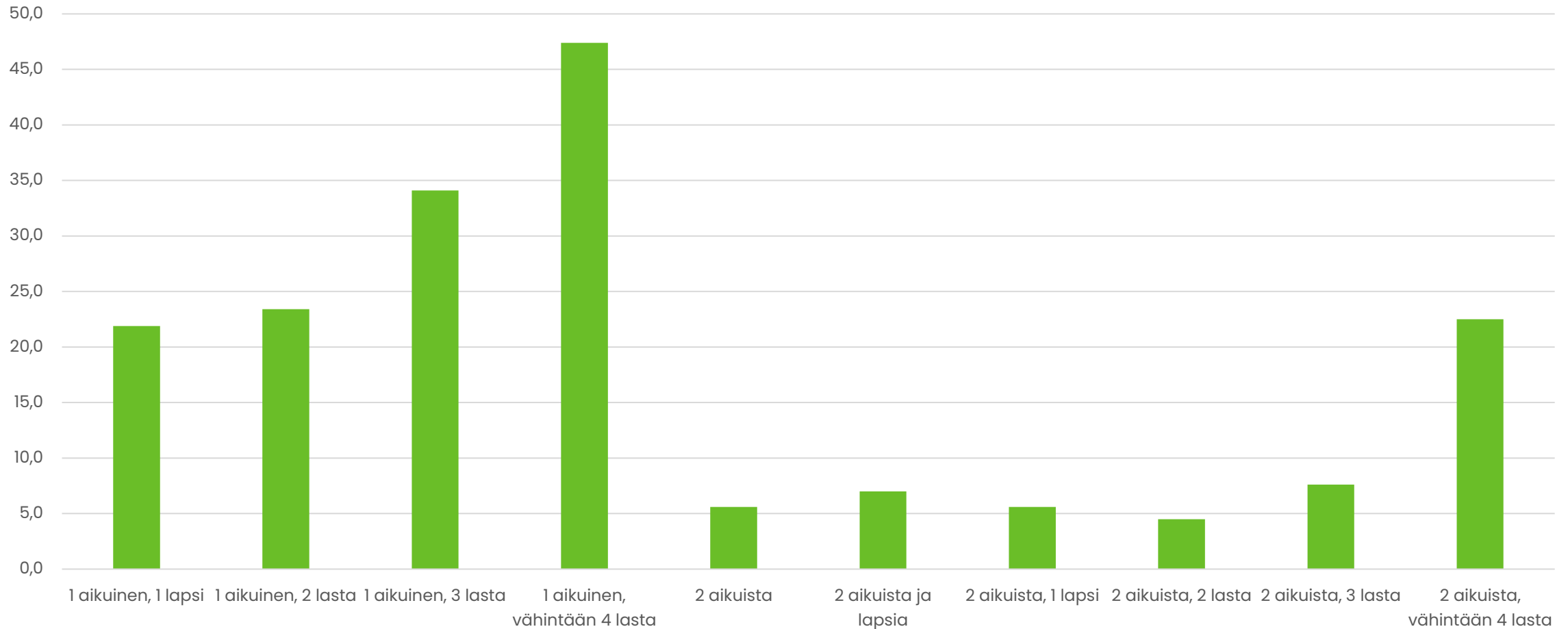
Koulumenestys
perheitä kuormittavien tekijöiden mukaan (-97)

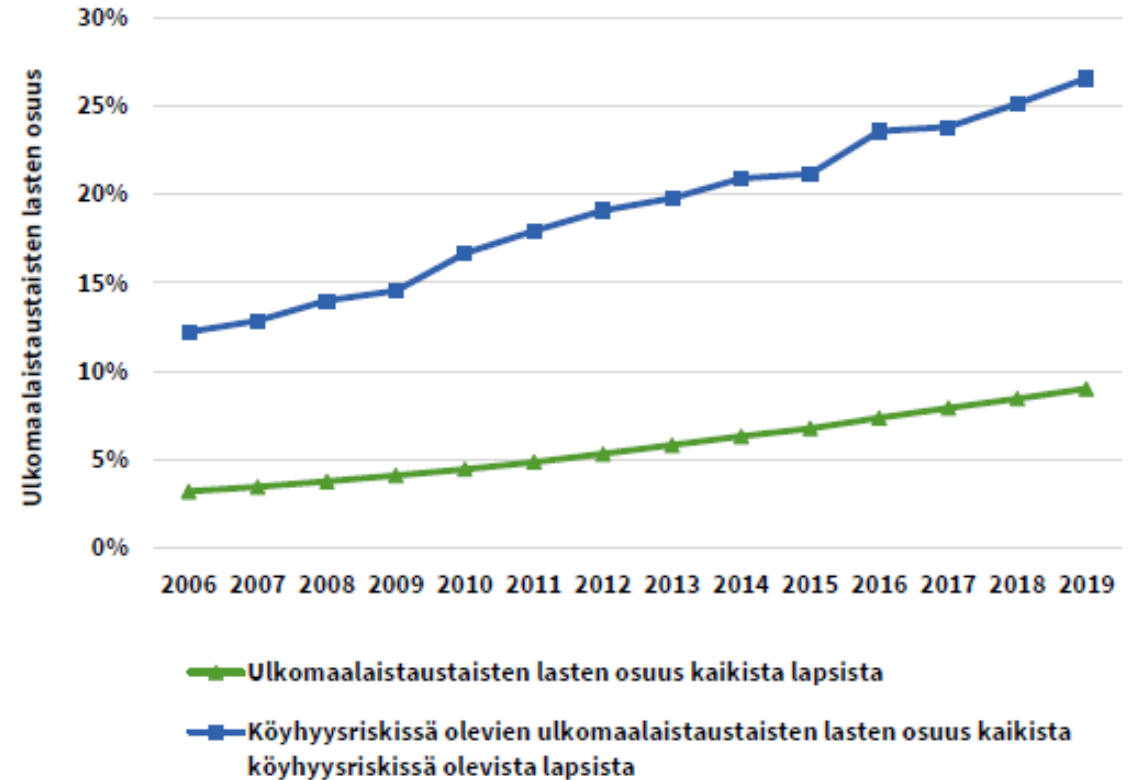
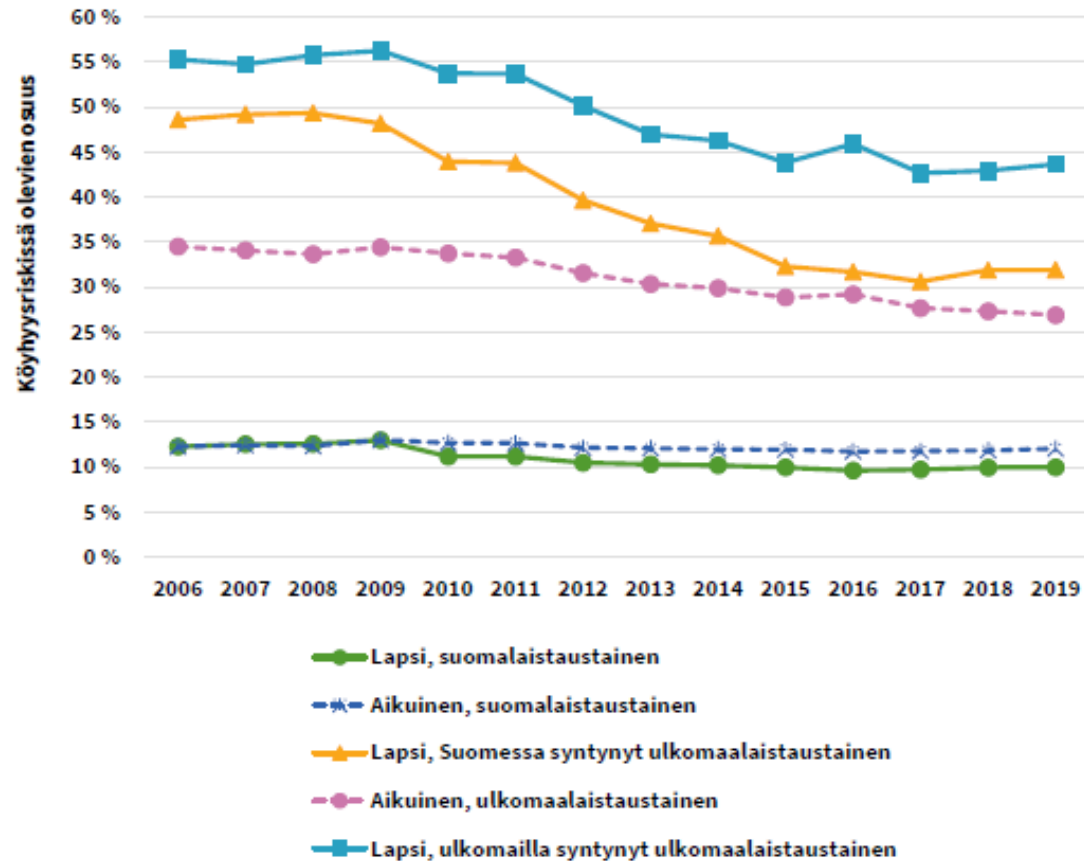
Vanhempien toimeentulotukiasiakkuus merkittävin riskitekijä nuorten mielenterveyshäiriödiagnoosille

Lapsuuden haitallinen kokemus	Osuus %	Suhtellinen riski	Väestösyyosuus, %
Vanhempien toimeentulotuki	22,7	1,66	12,9
Vanhempien avioero	15,4	1,37	5,4
Vanhempien psykiatrinen osastohoito	7,0	1,48	3,3
Vanhempien somaattinen osastohoito	19,7	1,15	2,8
Vanhemman kuolema	1,9	1,21	0,4

Lapsiperheköyhyys kotitaloustyyppin mukaan, v. 2021 (Tilastokeskus 2023)

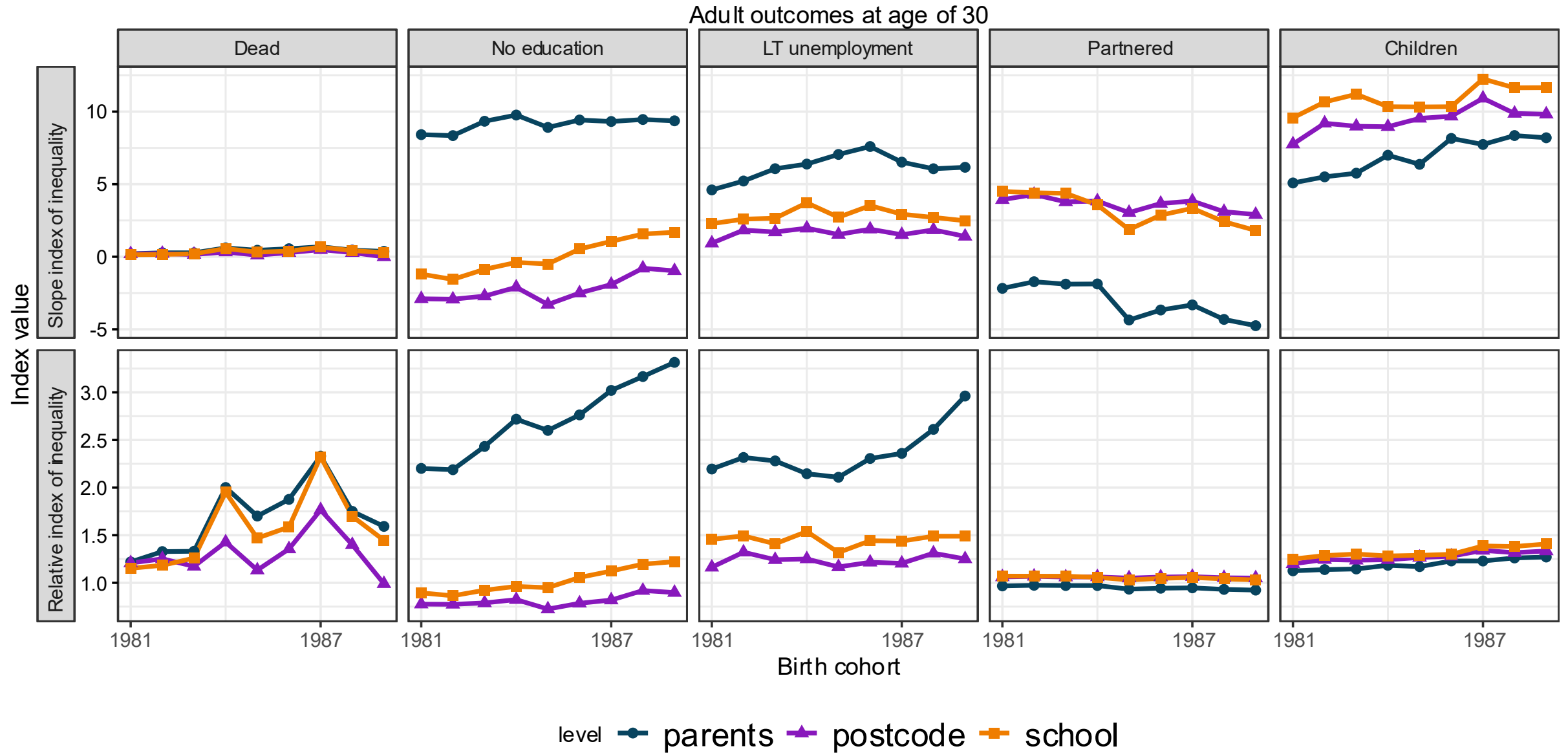
Eroja myös "kantasuomalaisien" ja "ulkomaalaistausten" lasten välillä (Rintala, Sirniö, Vaalavuo 2023)

Lintuperspektiivi siitä, miten lapsuuden tulot liittyvät aikuisuuden asemiin eri kohorteissa

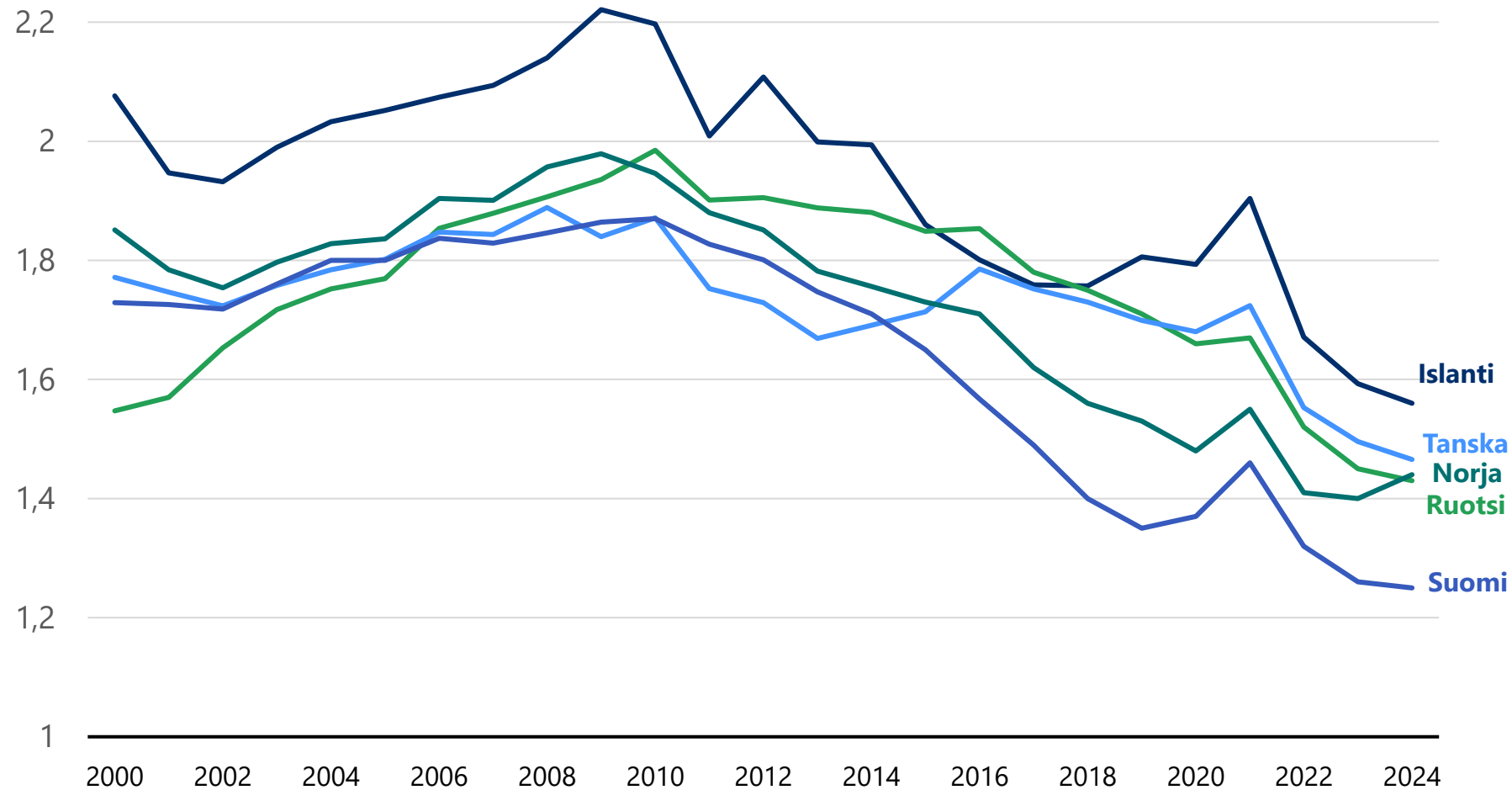
- Aineisto: Folk basic (täydellinen väestörekisteriaineisto), räätälöidyt postinumero- ja koulukohtaiset tunnisteet. Kohorttikoot 60–70 000.
- Lapsuuden sosioekonominen asema (SES): Tulot mitattu 15-vuotiaana kolmella tasolla: vanhemmat, koulut (luokkatovereiden mediaani), postinumerot (kaikkien aikuisten mediaani).
- Kohortit jaettu kymmenyksiin. Viisi aikuisuuden tulosta 30-vuotiaana: parisuhde (avoliitto tai avioliitto), lasten saaminen, matala koulutus, pitkäaikaistyöttömyys, kuolleisuus (ikä 15–30).

Big picture: massive differences in adult outcomes by parental income,

Syntyvyys Pohjoismaissa 2000–2024

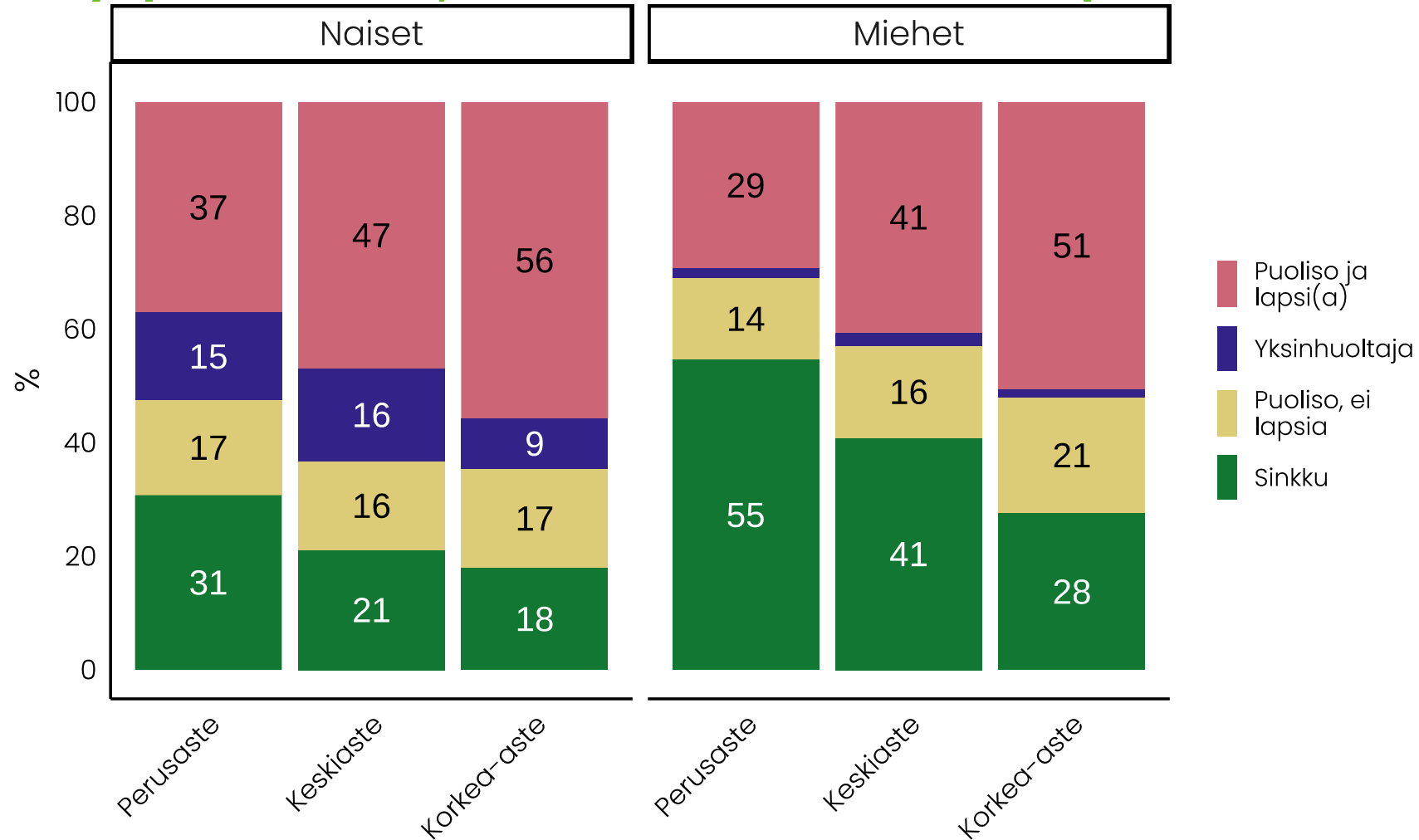
Kokonaishedelmällisyys

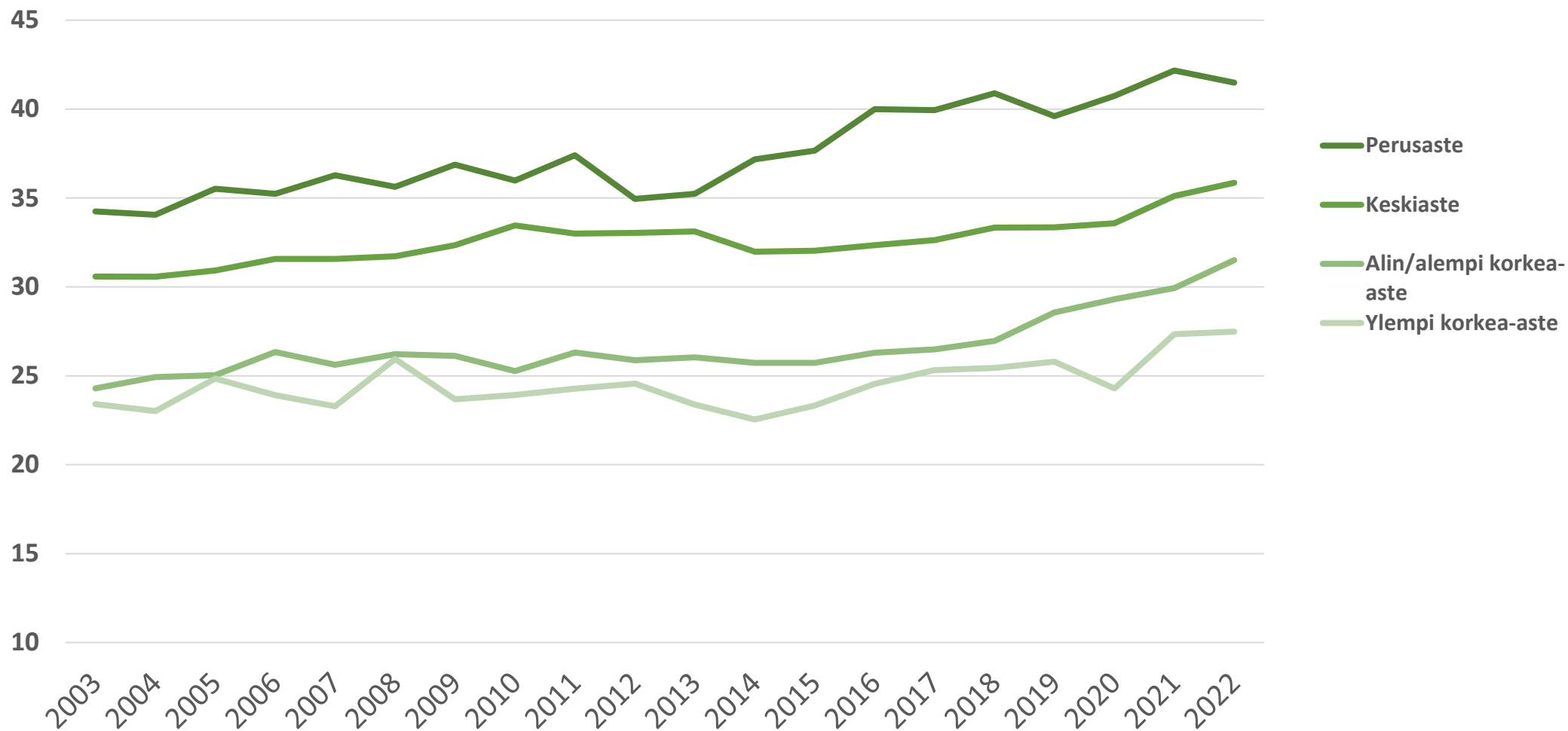
Lähde: maiden
tilastoviranomaiset,
Rotkirch 2024 kuvio 7
päivitettynä

Koulutuksen ja perheellistymisen haasteet koskevat erityisesti miehiä

Koulutus ja perhetilanne, 20–45-v. suomalaiset sukupuolen mukaan 2023

40-v. miesten lapsettomuus koulutustason mukaan, %

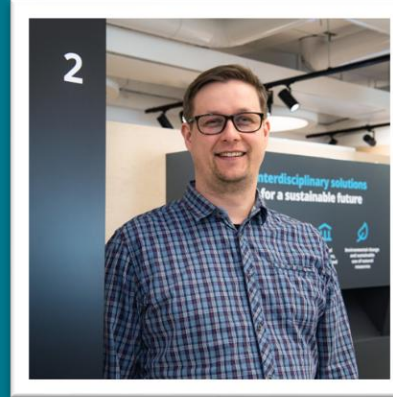
Mitä tarvitaan?

- Köyhyyden vähentäminen on hyvinvointivaltion tärkeimpiä tehtäviä (Barr 2001)
- Suomi sitoutunut vähentämään köyhyys- tai syrjäytymisriskissä olevien määrää 33 000 lapsella vuoteen 2030 mennessä
- Lapsivaikutusten arviointi keskeistä
- Poikkisektoraalinen yhteistyö, erityisesti ylisukupolvisen köyhyyden ehkäisemiseksi
- Sosiaalisia innovaatioita, vaikuttavuutta.

DIALOGI

**Toimitusjohtaja
Tiina Ristikari (Väestöliitto)**

**Professori
Tomi Mäki-Opas (UEF)**

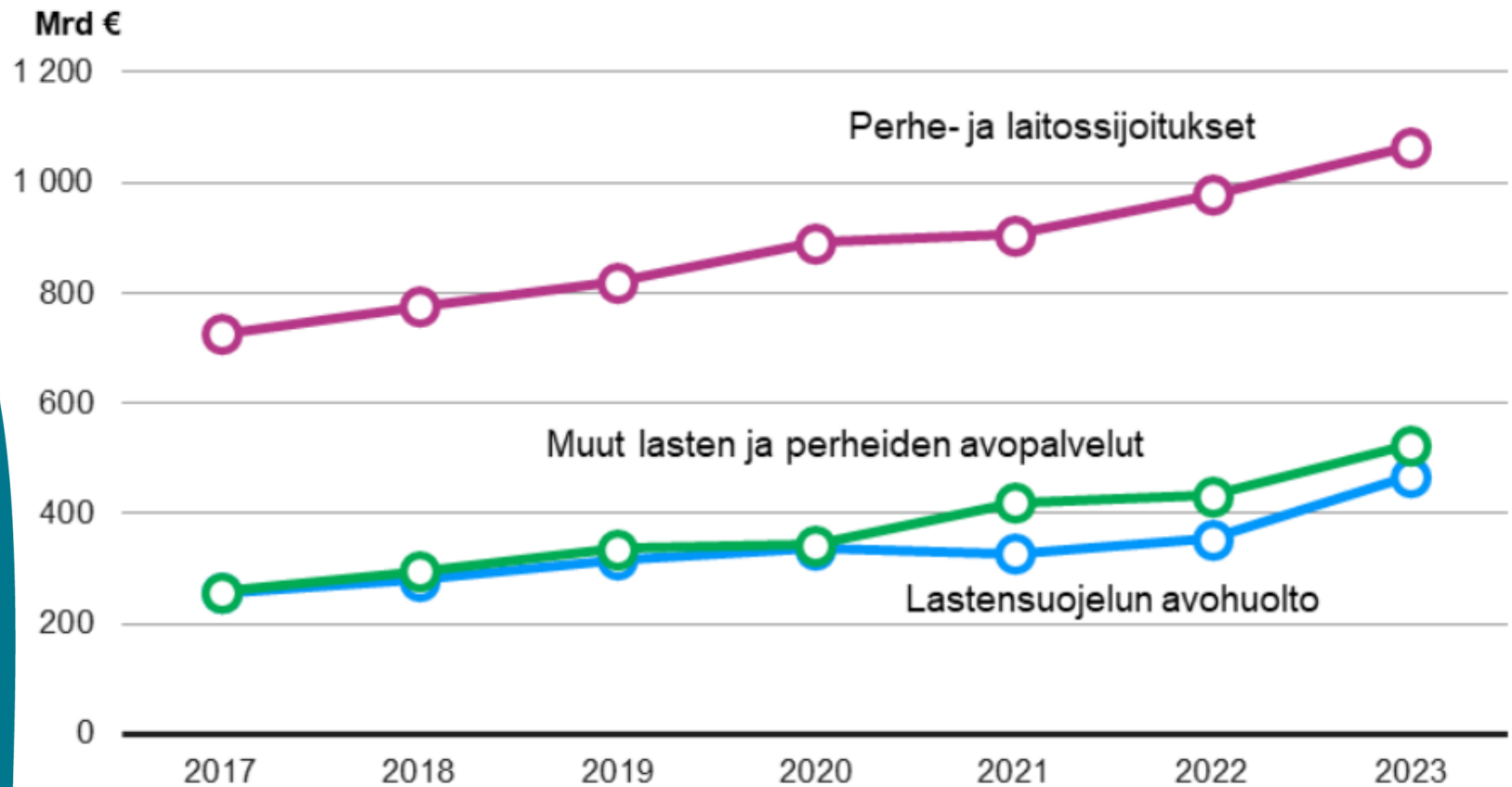

**Osastopäällikkö
Anna Cantell-Forsbum (STM)**

**Ohjelma- ja vaikuttamistyön johtaja
Annukka Paasivirta
(Lastensuojelun Keskusliitto)**

**Lastensuojelun
sijaishuollon
kustannukset
ovat kasvaneet
47 % alle
kymmenessä
vuodessa**

Lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalveluiden nettokäyttökustannukset 2017 – 2023, miljoonaa euroa (THL Tilastoraportti 23/2025)

**VAIKUTTAVUUSPERUSTEISUUS JA SEN
YHTEISKUNNALLISET HYÖDYT:
LAPSET JA PERHEET – LASTENSUOJELUA
VAI LASTEN SUOJELUA ENNAKOIDEN**

ELINA AALTIO

Kuva: Jonne Renvall, Tampereen yliopisto

**Apulaisprofessori,
Tampereen yliopisto**

Lastensuojelun vaikuttavuuden arvioinnin haasteet ja mahdollisuudet

Viisas investointi 6.11.2025

Sosiaalityön apulaisprofessori Elina Aaltio
Tampereen yliopisto

Esityksen sisältö

- Sosiaalialan vaikuttavuustiedon kysyntä ja siihen vastaaminen
- Vaikuttavuus ja sen osoittaminen
- Vaikuttavuuden arvioinnin haasteet ja ratkaisuehdotukset

Vaikuttavuustiedon kysyntä uutta

- Perinteisesti sosiaalityön tutkimusalalla on tutkittu vaikuttavuutta vähäisesti
 - vaikuttavuuskäsitteen väärä tulkinta: ”tehokkuuden arviointia”
 - tieteenfilosofiset syyt: ”sosiaalityön ilmiöitä ja asiakkaiden tarpeita ei voi mitata”
 - ymmärrys profession luonteesta: ”sosiaalityössä ei ole interventioita”
- Yhä useampi taho kiinnostunut sosiaalityön ja sosiaalipalvelujen vaikuttavuudesta
 - Kansalliset keskustelut: priorisointi, palveluvalikoima, suositukset
 - Hyvinvointialueilla omia ja ulkoisia syitä arvioida ja kehittää toiminnan vaikuttavuutta
 - Sosiaalialan kehittäjien innostus
 - Työntekijöillä tarve saada vaikuttavia välineitä asiakastyön tueksi
 - Tutkijoiden kiinnostus ja pyrkimykset tuottaa näyttöä, suosituksia ja edistää näyttöönperustuvaa toimintaa (mm. Taitava, ACElife, SoSu, NÄPSÄ)

Kysyntään vastaaminen alkutaipaleellaan

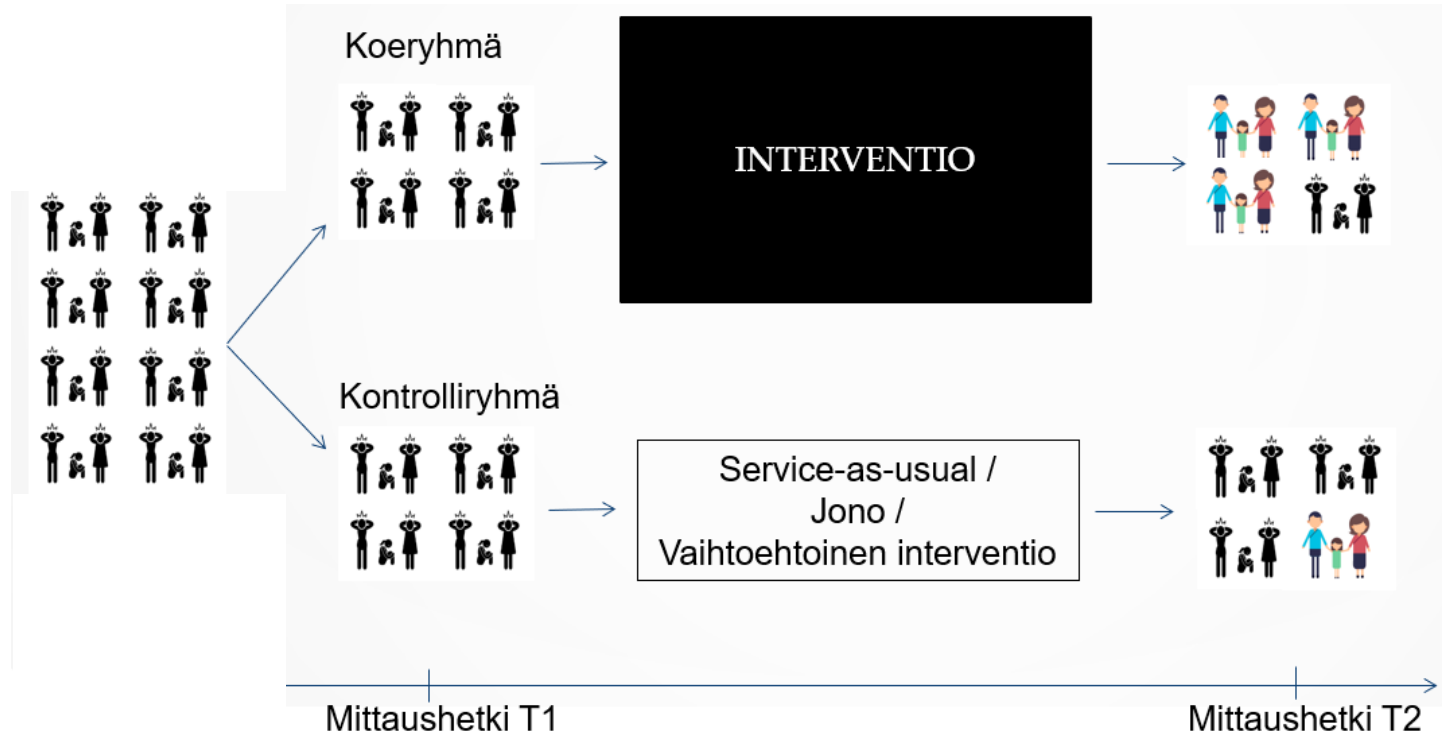
- Ei erityisesti suomalainen vaan tutkimusalan yleinen piirre
 - Amerikkalaisissa vertaisarvioituissa sosiaalityön jounaaleissa alle 10 % artikkeleista vaikuttavuustutkimusta (Rosen ym.1999, Holosko 2010)
 - Ruotsissa 8 % sosiaalityön väitöstutkimuksista tarkasteli jonkin intervention vaikutuksia (Olsson & Sundell 2016)
 - Suomessa lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityötä koskevan katsauksen (Aaltio & Kannasoja 2024) perusteella vaikuttavuustutkimuksia tehty vähäisesti
- Arviointitutkimusperinteen puuttuessa alan tutkimuksessa puutetta
 - valmiista näytöstä
 - menetelmäosaamisesta
 - soveltuvista mittareista
 - toimivista aineistonkeruustrategioista

Mitä tarkoittaa, että jokin on vaikuttavaa?

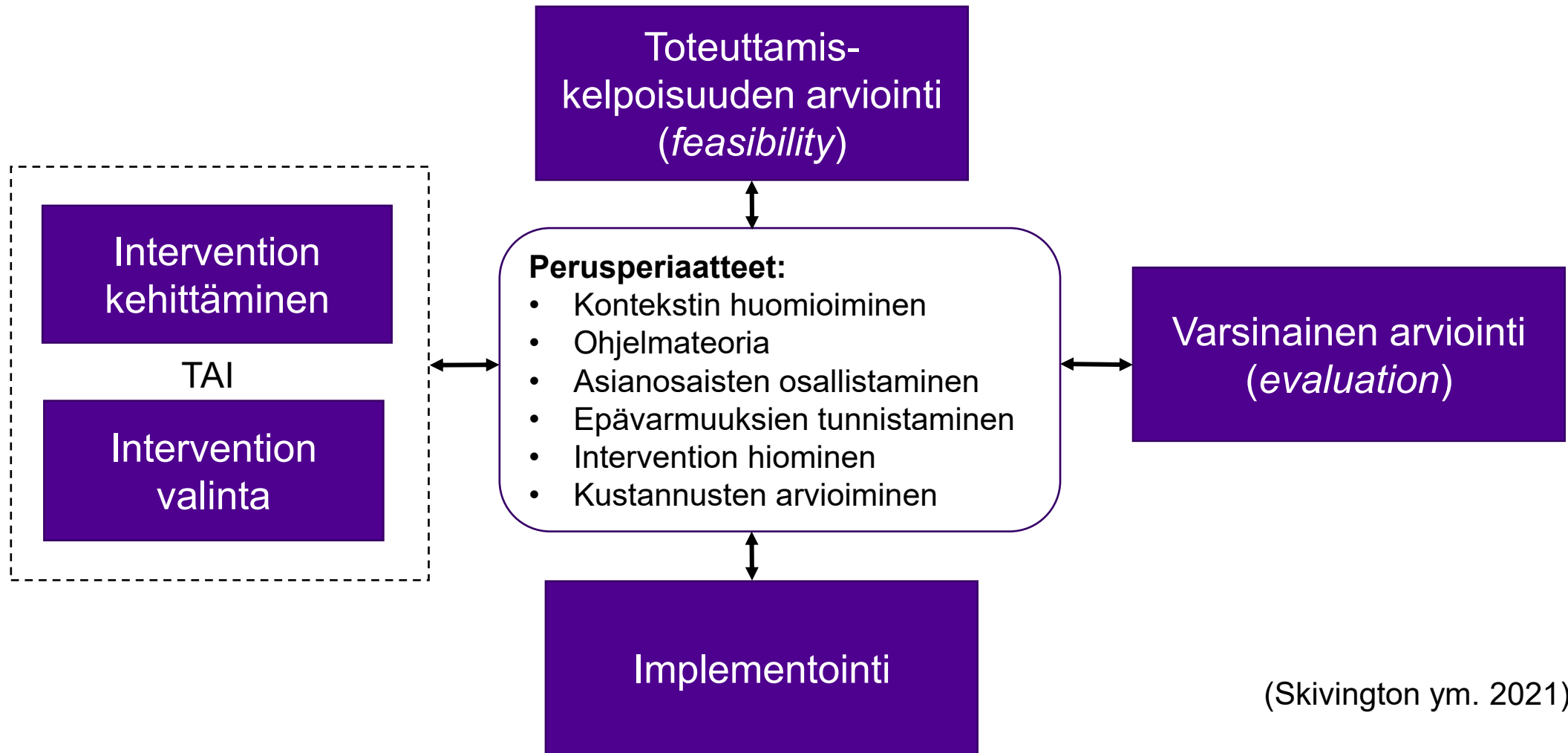
- Vaikuttavuudella (*effectiveness*) tarkoitetaan sitä, että toiminnalla saavutetaan sille asetetut tavoitteet arkityössä (vs. *efficacy*, optimaaliset olosuhteet)
- Toimintaa ja tavoitteita voidaan tarkastella
 - eri tasoilla esim. palvelujärjestelmä, toimintamalli, menetelmä tai asiakastyön väline
 - eri aikajänteellä (lyhyt, keskipitkä tai pitkä)
- Kompleksisissa interventioissa (kuten lastensuojelun eri palveluissa) elementtejä ja tavoitteita on useita, ne voivat koskea useampaa henkilöä, ja ne ovat kytköksissä toisiinsa
 - syy-seuraus-suhteiden osoittaminen vaikeampaa, mutta sitä kannattaa silti yrittää

Kokeellinen tutkimus

- Ovatko havaitut tulokset juuri intervention ansiota, vai olisiko tilanne parantunut ilmankin?
- Luotettavimmat tavat tutkia intervention osuutta muutoksessa ovat
 - Satunnaistettu kontrolloitu koe (RCT)
 - Ei-satunnaistettu kontrolloitu vertailu (kvasikokeellinen)

Mustan laatikon tutkimuksesta päätöksentekoa hyödyttävään moninäkökulmaiseen arviointiin - UK MRC Guidance

(Skivington ym. 2021)

Ohjelmateorian merkitys

- Teoriavetoisessa arvioinnissa ei tyydytä arvioimaan oliko jokin vaikuttavaa, vaan yritetään ymmärtää *miten* ja *miksi* interventio toimii (tai ei toimi) tietyssä kontekstissa
 - Tunnetuimpia muotoja: realistinen arviointi (Pawson & Tilley 1997)
- Ohjelmateoria
 - kuvaus intervention ydinelementeistä, tavoitelluista tuloksista, vaikutusmekanismeista ja niiden toimintaedellytyksistä eri konteksteissa
 - iteratiivinen prosessi – teoria muotoillaan, testataan, hiotaan ja testataan uudelleen
 - ohjelmateorian avulla tutkija tietää, mitä tutkia ja työntekijät tietävät mitä tehdä

Haasteet ja ratkaisuehdotukset

Vaikuttavuustutkimuksen haasteita sosiaalihuollon kontekstissa

- Vertailuasetelman muodostaminen
 - Satunnaistaminen onnistuu harvoin
 - Koeryhmä muodostetaan esim. kehittämismyönteisimmistä työntekijöistä -> vinouma
- Aineistonkeruu
 - Lastensuojeluun soveltuvia psykometrisilta ominaisuuksiltaan vahvoja mittareita puuttuu
 - Tutkimuslomakkeiden täyttö ja asiakkaiden rekrytoiminen koetaan kuormittavaksi ja jätetään helposti tekemättä
 - Asiakkaiden kontaktointi ilman työntekijän panosta tutkijalle tietosuojasyistä vaikeaa
- Intervention konkreettinen sisältö epäselvä
- Uusien interventioiden käyttöönotto onnistuu usein tavoiteltua huonommin, jolloin ero service-as-usualiin jää vaatimattomaksi

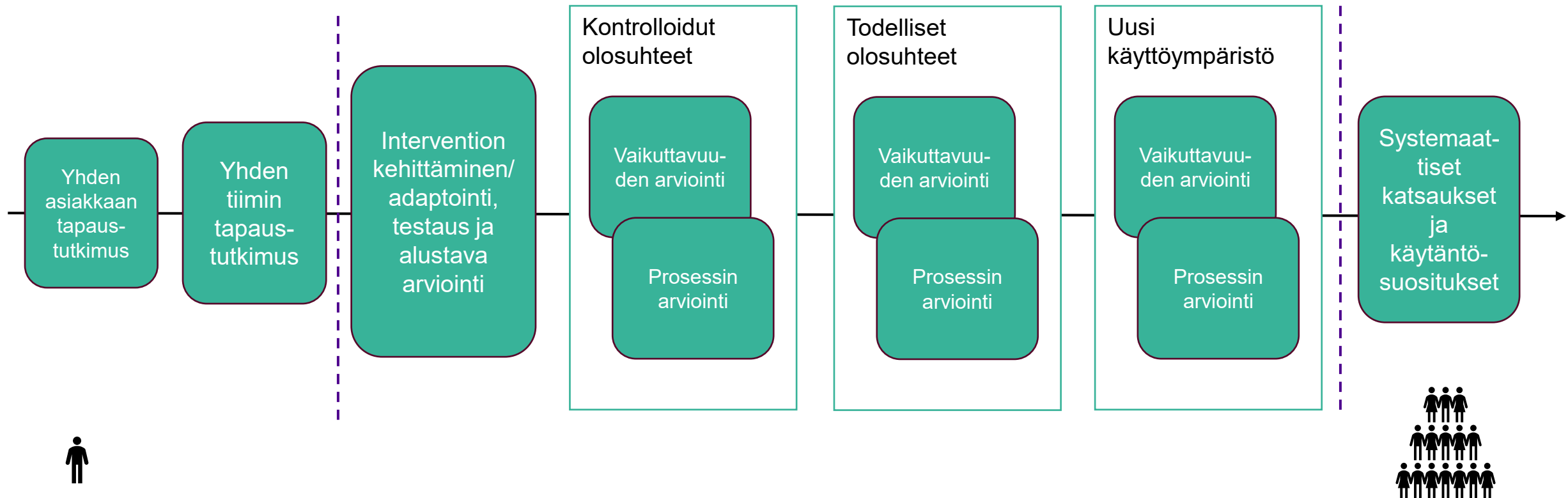
Ratkaisuehdotuksia

- Vertailuasetelman ja aineistonkeruun onnistumiseksi tiivis yhteinen suunnittelu palvelun tuottajien ja asiakkaiden kanssa
- Asiakastyön nykyisten ja uusien sisältöjen ja menetelmien jäsentäminen ja konkretisointi esim. ohjelmateorian muotoon
- Uusien interventioiden laadukas käyttöönotto: riittävä koulutus ja käyttötuki, implementointitiimit ja vastuunjako

Yksittäistapauksista kohti yleistettäviä tuloksia

Saimmeko toivottuja tuloksia
tällä asiakkaalla tai tässä tiimissä?

Saammeko toivottuja tuloksia
useilla asiakkailla uusissa
käyttöympäristöissä?

Lähteet

- Aaltio, E. & Isokuortti, N. (2021). Developing a programme theory for Systemic Practice Model in children's social care. Key informants' perspectives. *Child & Family Social Work*, 27(3), 444-453. <https://doi.org/10.1111/cfs.12896>
- Aaltio, E. & Isokuortti, N. (2019) Systeemisen lastensuojelun toimintamallin ydinelementit: Kuvaus asiakastason ydinelementeistä, tavoitteista ja toimintamekanismeista Työpaperi 33/2019. Helsinki: Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
- Käypä hoito -opas <https://www.terveysportti.fi/dtk/hta/koti>
- Holosko, M. (2010). What Types of Designs are We Using in Social Work Research and Evaluation? *Research on Social Work Practice*, 20(6), 665-673. <https://doi.org/10.1177/1049731509339586>
- Meyers, D. & Durlak, J. & Wandersman, A. (2012) The Quality Implementation Framework: A Synthesis of Critical Steps in the Implementation Process. *American Journal of Community Psychology* 50:3–4, 462–480. DOI: 10.1007/s10464-012-9522-x.
- Moore, Graham & Audrey, Suzanne & Barker, Mary & Bond, Lyndal & Bonell, Chris & Hardeman, Wendy & Moore, Laurence & O'Caithain, Alicia & Tinati, Tannace & Wight, Daniel & Baird, Janis (2015) Process evaluation of complex interventions: Medical Research Council guidance. *BMJ*, 350
- Olsson, T., & Sundell, K. (2016). Research that Guides Practice: Outcome Research in Swedish PhD Theses Across Seven Disciplines 1997–2012. *Prevention Science*, 17, 525-532. <https://doi.org/10.1007/s11121-016-0640-9>
- Pawson, R. & Tilley, N. (1997) *Realistic Evaluation*, London: Sage.
- Rosen, A., Proctor, E. K., & Staudt, M. M. (1999). Social work research and the quest for effective practice. *Social Work Research*, 23(1), 4–14. <https://doi.org/10.1093/swr/23.1.4>
- Skivington, K., Matthews, L., Simpson, S. A, Craig, P, Baird, J, Blazeby, J. M., Craig, N., French, D., McIntosh, E., Petticrew, M., Rycroft-Malone, J., White, M., & Moore, L. (2021). A new framework for developing and evaluating complex interventions: update of Medical Research Council guidance. *BMJ* 2021; 374:n2061. <https://doi.org/10.1136/bmj.n2061>

ELINA STENVALL

**Ehkäisevän työn johtaja,
SOS-Lapsikylä**

Esimerkki vaikuttavuus- perusteisesta hankinnasta Lapset SIB- ohjelmassa

Elina Stenvall
SOS-Lapsikylä

6.11.2025

KOHDERYHMÄ

HELSINKI

3-6 –vuotiaat, perhetaustan tai lapsen omien haasteiden vuoksi riskiryhmässä olevat lapset

VANTAA

3-4 –vuotiaat, Nepsy-piirteiden ja perhetaustan vuoksi riskissä olevat lapset

LOHJA

4-8 –vuotiaat, Nepsy-piirteiden ja perhetaustan vuoksi riskissä olevat lapset

KARKKILA-VIHTI

0-6 kk ikäiset, perhetaustan tai lapsen omien haasteiden vuoksi riskiryhmässä olevat lapset

TULOSPALKKIOIDEN PERUSTEET

Erityispalveluiden käyttökustannukset

Erityispalveluiden käyttökustannukset

Erityispalveluiden käyttökustannukset

Erityispalveluiden käyttökustannukset
sekä
koulutus ja työllistyminen

SOS
LAPSIKYLÄ

Perheen rinnallakulkija

Perhekumppani® selvittää perheen tilanteen, tuen tarpeet ja auttaa perhettä saavuttamaan oikea-aikaiset ja vaikuttavat tukipalvelut.

MINKÄ ASIOIDEN
PITÄISI MUUTTUA,
JOTTA PERHEENNE
VOISI PAREMMIN?

TUSSI
taikurit

Perhekumppani® – Varhainen ja vaikuttava tuki perheille.

MITÄ MUKAVIA
JUTTUJA TEETTE
PERHEENÄ?

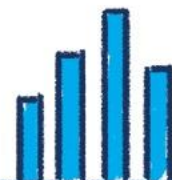
OLEN TÄSSÄ SEN VERRAN,
KUN TARVITSEE.
ÄNNÄS, KUN AUTAN...

SOS-Lapsikylän
rekisteröity tuote,
jota sadat perheet
ovat käyttäneet
vuodesta 2016
alkaen

- ✓ TAVOITTEET
TÄYTTYVÄT
- ✓ VARMISTETAAN,
ETTÄ TUKI-
PALVELUT
AUTTAVAT

VOIMAVARAT

JOHDAMME
TIEDOLLA

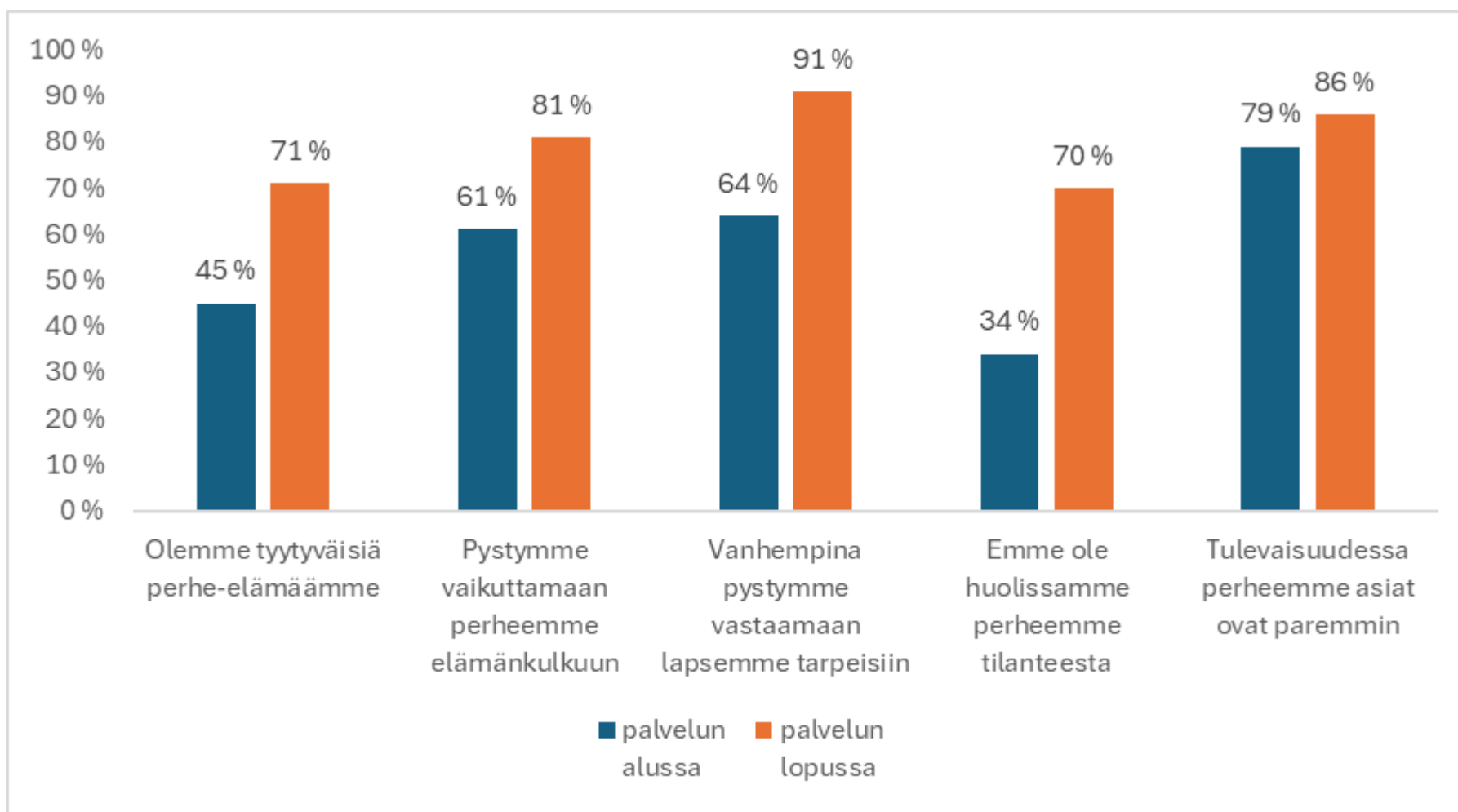
KARTOITUKSEN JA
MITTAREIDEN AVULLA
NÄEMME, MISSÄ
MUUTOS TAPAHTUU.

1 PERHE-
KUMPPANI

SÄÄSTÖJÄ
3 MILJOONAA

Perheiden tilanne Perhekumppani® -palvelun alussa ja lopussa, vanhemman arvion mukaan

Kiitos!

LISÄTIETOJA

Miia Lahtela, ehkäisevän työn
päällikkö

Miia.lahtela@sos-lapsikyla.fi

DIALOGI

**Apulaisprofessori
Elna Aaltio (TAU)**

**Enkälsevän työön johtaja
Elna Stenvall (SOS-Lapsikylä)**

**Toimialajohtaja
Marika Paasikoski-Junninen (Oma Häme)**

**Kansanedustaja
Matias Mäkynen (SDP)**

- **KORJAAVA LASTENSUOJELU €**

- Yhden lapsen **laitossijoitus** maksaa **noin 135 000 € / vuosi** (noin 371 € / vrk)
- **Perhehoito noin 40 000 € / vuosi** (noin 112 € / vrk)
- **Lastensuojelun kustannukset noin 1,5 miljardia € / vuosi**
 - Josta **sijaishuollon osuus 74 %**

ENNAKOIVA JA EHKÄISEVÄ LASTEN SUOJELU €

- Intensiiviset ennakointi- ja ehkäisevät palvelut maksavat noin **40–60 % vähemmän korjaaviin palveluihin verrattuna** vaikka summaan otetaan mukaan **kaikki lasta koskevat palvelut**

**VAIKUTTAVUUSPERUSTEISUUS JA
SEN YHTEISKUNNALLISET HYÖDYT:
NUORET – KOULUTUS JA
SYRJÄYTYMINEN**

PETRI HILLI

Toimitusjohtaja, QSA

Nuorten koulutuksen yhteiskunnallinen hyöty

Viisas investointi 6.11.2025

Petri Hilli

petri.hilli@qsa.fi

+358 40 754 2090

QSA

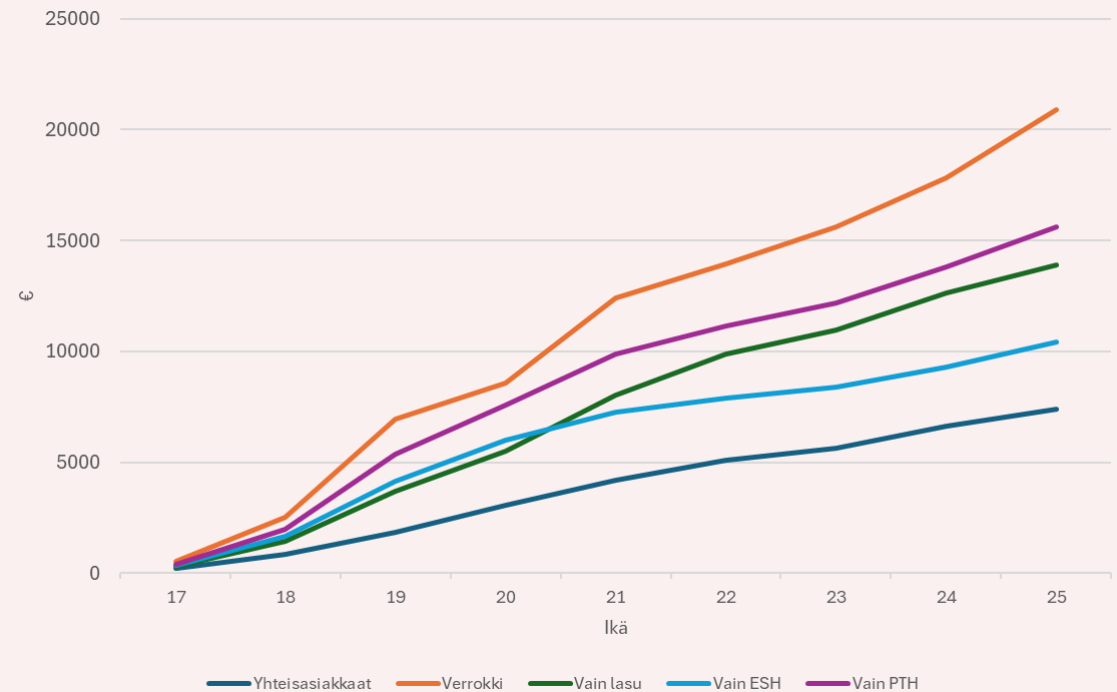
Kustannuslaskennasta

- Liikkumattomuuden kustannukset 3,2 mrd €, josta 1,8 mrd tuloverojen menetys, 0,3 mrd työkyvyttömyyseläkkeisiin, ...
- Kroonisten sairauksien osuus 1,4 mrd €, josta diabeteksen osuus 0,39 mrd €
- Diabeteskustannuksista 40 % muodostuu sairaanhoidon käytöstä ja 60 % työikäisen väestön työn tuottavuutta heikentävistä tekijöistä
- Lastensuojelun kustannukset?
- Kouluttamattomuuden kustannukset?

Kustannuslaskennasta

- Lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalipalveluiden kustannukset vuonna 2023 2,1 mrd € ¹
- **Sisältää 0 %** tuottavuuteen liittyviä kustannuksia, vaikka
 - Sijaishuollon ja nuorisopsyk. yhteisasiakkaat 65 % pienempi keskitulo kuin muulla väestöllä²
 - Muilla sijaishuollon asiakkailla 33 %
 - Nuorisopsykiatrian asiakkailla 50 %

¹Forsell, M. ja Inget-Leinonen, S. Lastensuojelu 2024. THL Tilastoraportti 23/2025.

²Hilli, P., Kaittila, A., Alin, M., Karukivi, M. & Pakkala, S. Lastensuojelun sijaishuollon ja lasten- ja nuorisopsykiatrian yhteisasiakkaiden kustannukset: Palvelukustannukset, etuusmenot ja menetetyt verotulot 25 ikävuoteen saakka. Yhteiskuntapolitiikka 89(2024):5-6

Kustannuslaskennasta

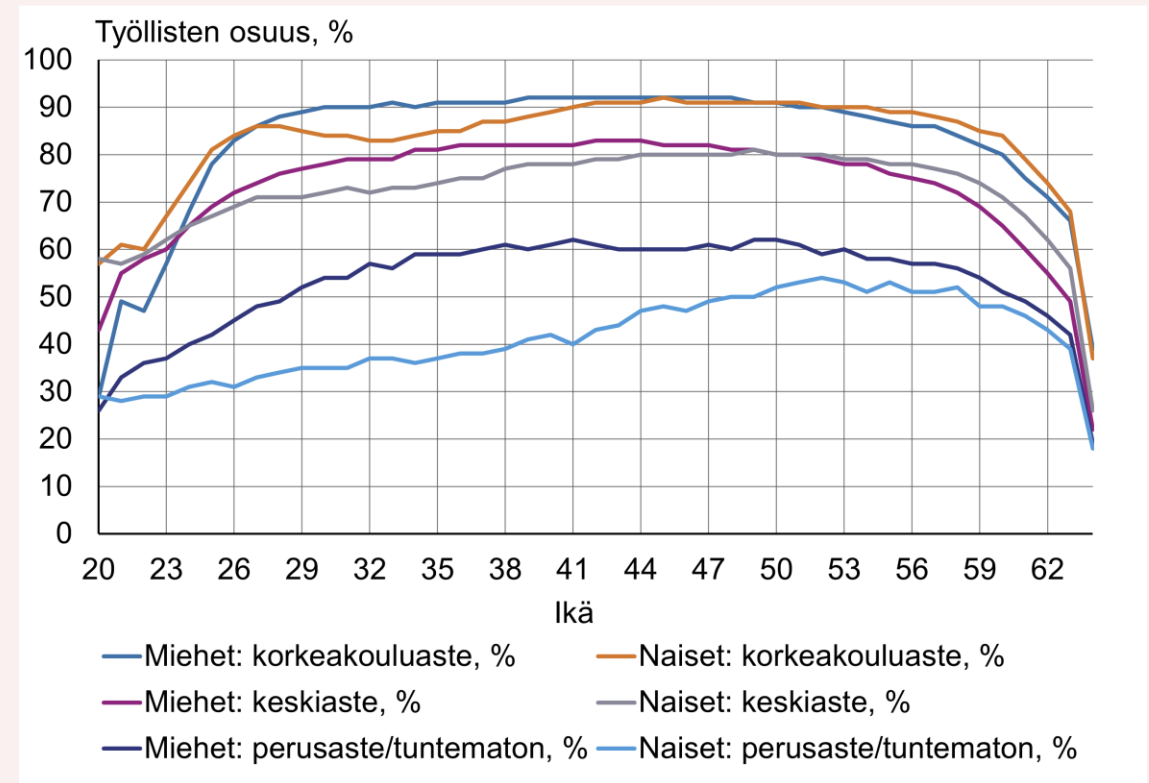
Alle 26-vuotiaiden vuosikustannukset

- Menetetyt työeläke- ja verotulot, lisääntyneet etuusmenot **378 milj. €** vuodessa

Laskelmassa mukana työuran ensimmäiset 5 vuotta ja puuttuu 40-45 vuotta työuraa

Perusasteen koulutuksella työvuosien odotusarvo 14 vuotta lyhyempi naisilla ja 9 vuotta lyhyempi miehillä verrattuna keskiasteeseen

Huomioitava myös eläke aika

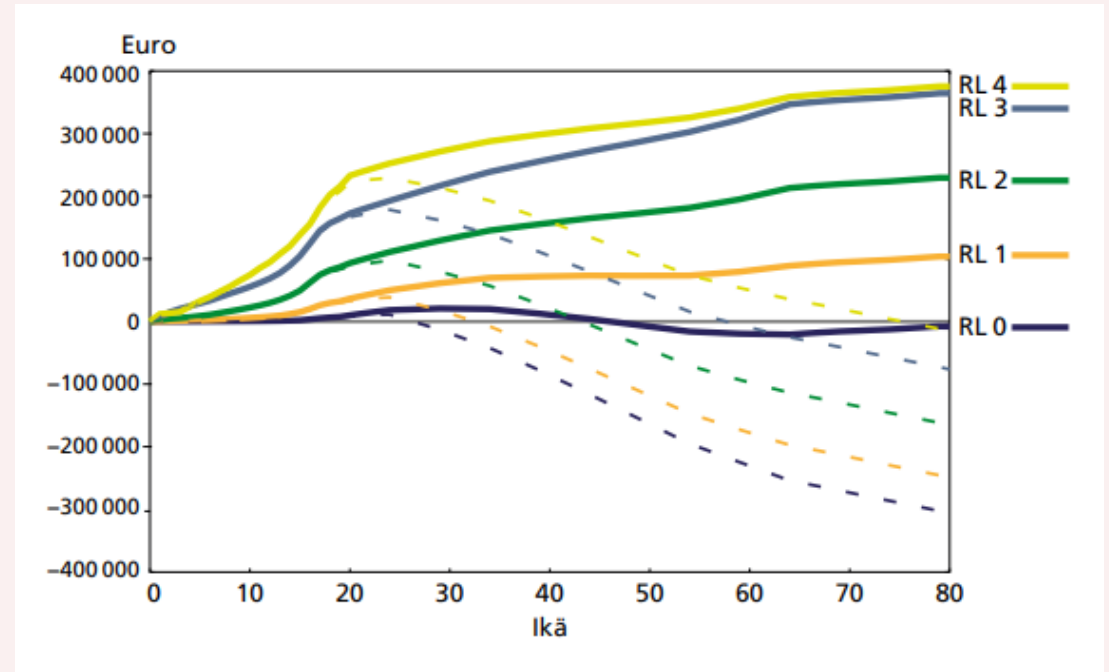
Lähde: Tilastokeskus. Työelämä tilastoina –opas.

Koulutuspolkujen hyötyjen arviointi 6-vuotiaana

Riskitekijät kuusi vuotiaana:

- Alhainen koulutus
- Perhemuoto
- Mielensterveys ja päihteet
- Köyhyys

Riskitekijöiden määrästä (RL) riippuen tutkinnon odotettu vaikutus 295 – 680 000 €¹

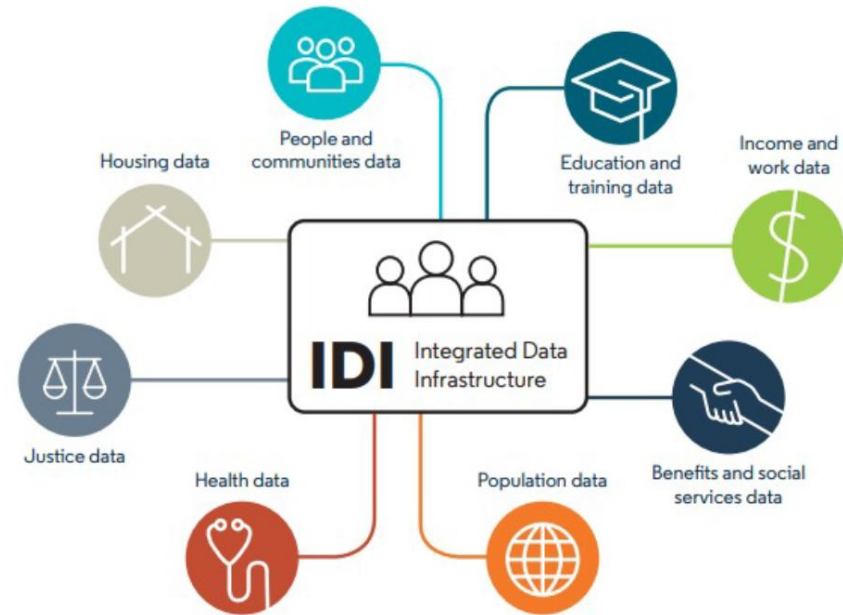

Syrjäytymisen kumulatiiviset keskimääräiset kustannukset riskiluokittain ja koulutusasteittain henkilöä kohden.
Katkoviivat = henkilöllä on peruskoulun jälkeinen tutkinto

¹Hilli, Ståhl, Merikukka & Ristikari. Syrjäytymisen hinta – case investoinnin kannattavuuslaskemasta. Yhteiskuntapolitiikka 82 (2017):6

Investointi

- Investoinnin kannattavuuslaskennassa huomioitava koko elinkaari
- Huomioitava kaikki hyödyt
- Resurssit ohjautuvat halvimman hinnan sijaan parhaan tuoton toimintaan
- Hyödyt laajemmat kuin suorat taloudelliset hyödyt; työvoimapula, kriisinkestävyys, ...

<https://www.stats.govt.nz/integrated-data/integrated-data-infrastructure/data-in-the-idi/>

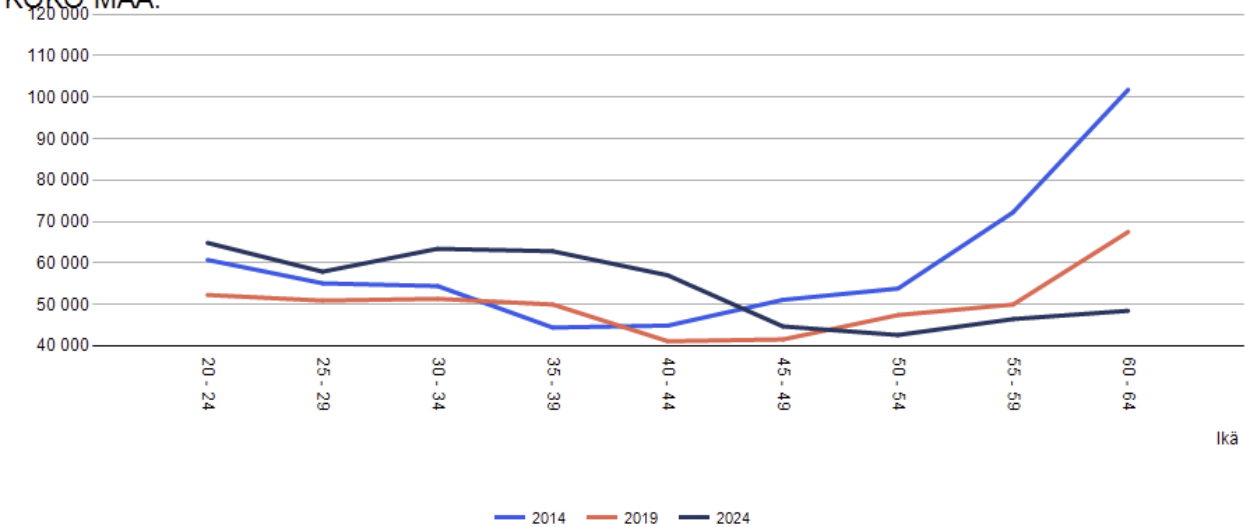
Reduction in Reoffending in South Auckland - New Zealand

- Kustannus 9 M €
- Hyödyt kuuden vuoden hankeaikana 22 M €
- Elinkaaren aikainen odotettu hyöty 80 M €

Kehitysehdotuksia

1. Asetettava mitattavat vaikutustavoitteet
2. Julkinen rahoitusjärjestelmä uudistettava kokonaistaloudellisuutta ja tuottavuutta lisääväksi
3. Työllisyys-, sote-, ym datan saatava hyötykäyttöön
4. Toimijat alkavat tuottamaan vaikuttavuustietoa omasta toiminnastaan
5. Tarvitaan jatkuvaa kannattavuuslaskentaa, jälkikäteisarvioinneista jatkuvaan seurantaan

15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen, kunnan, sukupuolen ja ikäryhmän mukaan muuttujina Vuosi ja Ikä. Yhteensä, 9 Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa, 15 vuotta täyttänyt väestö 31.12, KOKO MAA.

Lähde: Tilastokeskus, väestön koulutusrakenne.

VESA SARMIA

Kuva: Teemu Ullgrén

**Kumppanuusjohtaja,
Diakonissalaitos/Vamos**

Esimerkki vaikuttavuusperusteisesta hankinnasta Lapset ja nuoret SIB -ohjelma

Vesa Sarmia

Kumppanuusjohtaja, Diakonissalaitos

Diakonissa-
laitos

Nuoret SIB Jyväskylä

Koulutusasteen nousu ja työllistyminen

- Tavoitteena on lisätä hyvinvointia ja vähentää korjaavien palveluiden kustannuksia hyvinvointialueella sekä työttömyysetuuksien tarvetta kaupungissa
- Toiminta rahoitetaan sijoittajien yksityisellä pääomalla, kaupunki ja hyvinvointialue maksavat palkkiota vain saavutettujen tulosten perusteella (tutkinnot, jatko-opinnot ja työllistyminen)
- Toimintaan ohjautui 215 pudokkuusriskissä ollutta 2. asteen opiskelijaa (osa poistunut ohjelmasta)
- Tavoitteen mukaan vähintään 70 prosenttia osallistuvista pudokkuusvaarassa olevista nuorista suorittaa 2. asteen tutkinnon

Nuoret SIB Jyväskylä

Tuki on yksilö- ryhmä- ja yhteisömuotoista ja sen vaikuttavuutta tukevat tarpeenmukaiset lisäpalvelut. Valmennus on joustavaa, kokonaisvaltaista ja pitkäkestoista.

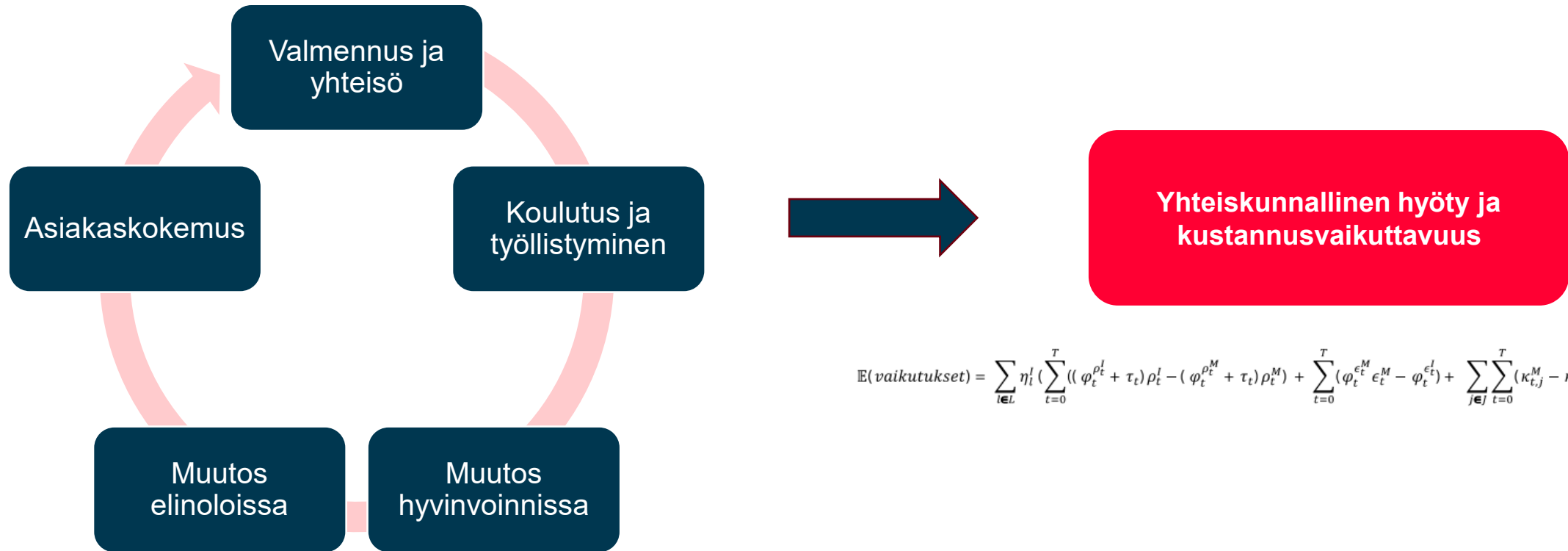
Valmennuksen teemoja:

- Arjen sujuminen ja itsestä huolehtiminen
- Selvittämättömät oppimisen pulmat
- Sosiaaliset tilanteet ja ihmissuhteet
- Voimavarat ja vahvuudet
- Itsetunto ja identiteetti
- Mieliala ja jaksaminen
- Opiskelu ja motivaatio
- Työ ja jatkokoulutus

**Tuen intensiteetti mukautuu
tarpeen mukaan ja
vaikuttavuutta ohjataan kerätyn
datan kautta**

Intervention ohjaaminen ja vaikuttavuus

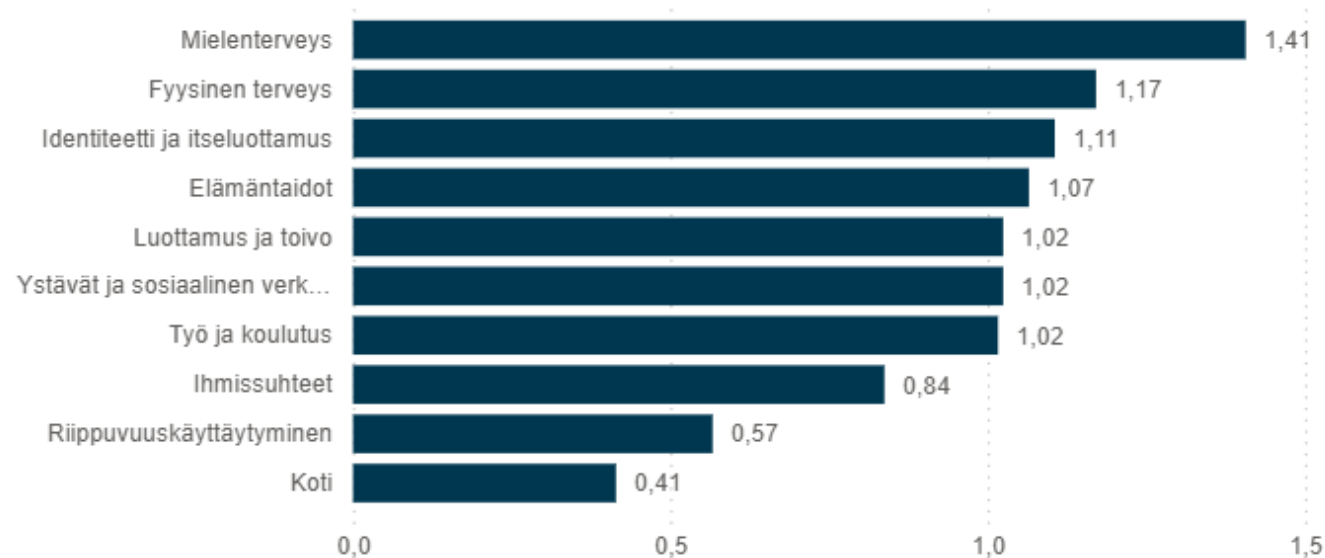

Tulokset koetussa hyvinvoinnissa

Tulostähti / Outcome Star

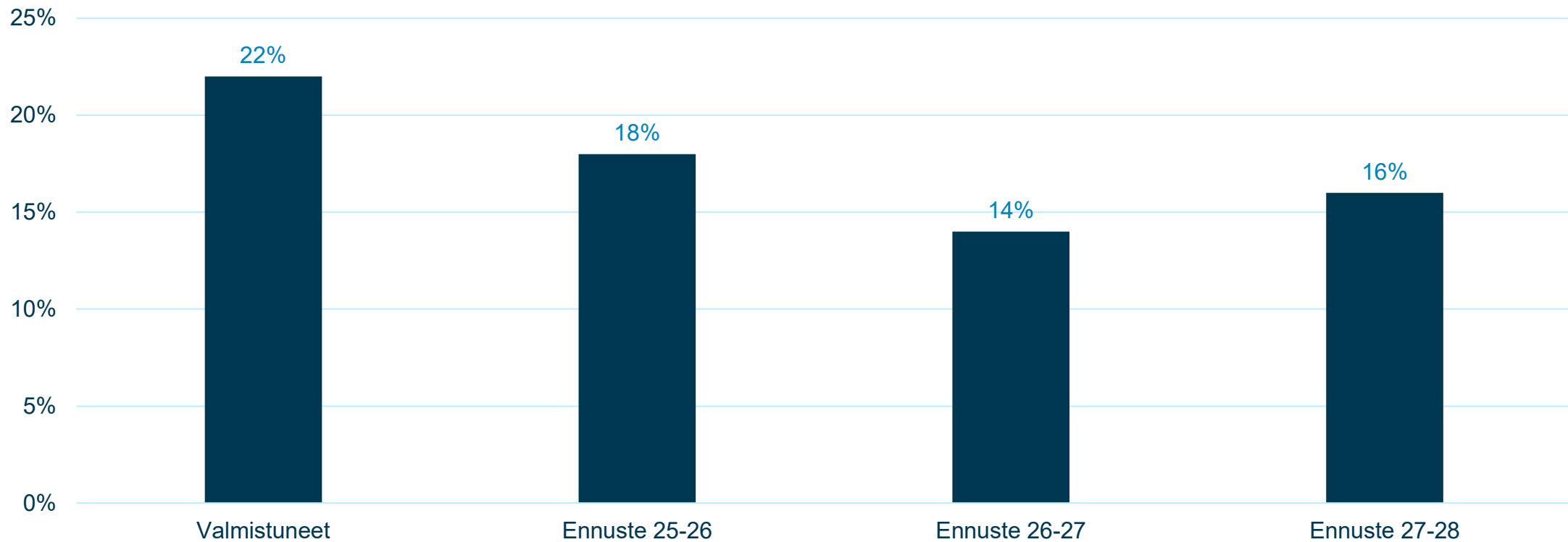
Osa-alue	Vastausmäärä	Ensimmäinen arvio, ka	Viimeisin arvio, ka
Mielenterveys	123	5,47	6,88
Työ ja koulutus	123	5,55	6,57
Fyysinen terveys	123	5,76	6,93
Luottamus ja toivo	123	5,86	6,89
Identiteetti ja itseluottamus	123	5,99	7,10
Elämäntaidot	123	6,62	7,68
Ystävät ja sosiaalinen verkosto	123	6,83	7,85
Ihmissuhteet	123	7,15	7,99
Koti	123	8,07	8,48
Riippuvuuskäyttäytyminen	123	8,30	8,87
Yhteensä	123	6,56	7,52

Muutos osa-alueittain

Tulokset opintopoluilla

Ennuste 2. asteen tutkinnon suorittavien osuudesta

Ennusteen mukaan interventio ylittää tavoitteen, jonka mukaan 70 % ohjautuneista suorittaa 2. asteen tutkinnon.

Kiitos

Vesa Sarmia
@vesasarmia

Diakonissa-
laitos

/diakonissalaitos

DIALOGI

**Toimitusjohtaja
Petri Hilli (QSA)**

**Kumppanuusjohtaja
Vesa Sarmia (HDL/Vamos)**

**Kansanedustaja
Hanna Sarkkinen (Vas.)**

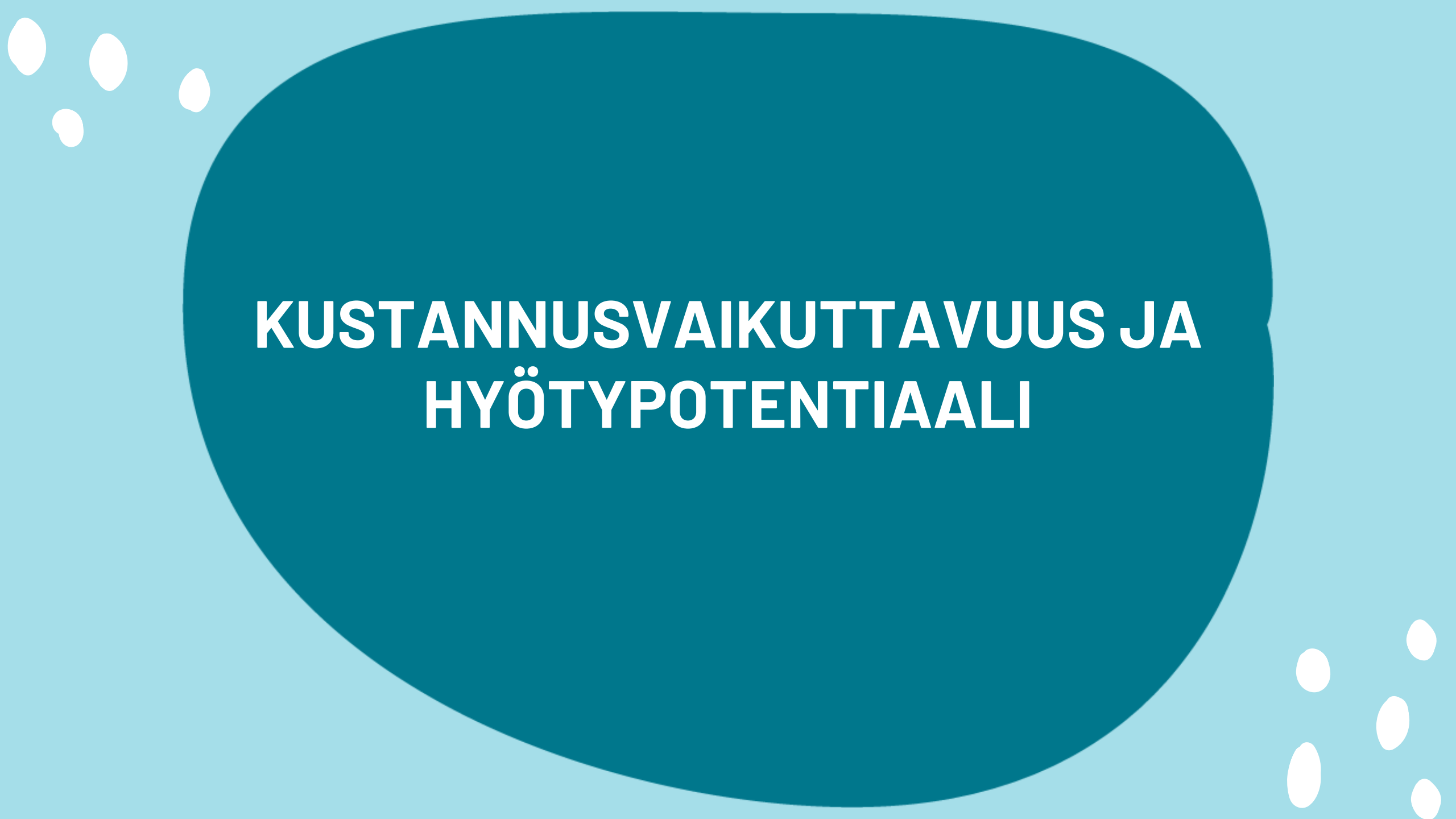

**Palvelujohtaja
Katariina Soanjärvi
(Jyväskylän kaupunki)**

- Nuorista n. 3–10 prosentille on kasaantunut **syrjäytymisen riskitekijöitä**
- Noin 9 % 15–29 vuotiaista nuorista ei työssä, koulutuksessa tai suorittamassa asevelvollisuutta (**NEET**)
 - Eli noin 86 000 nuorta

€

- Yhden nuoren syrjäytymisen hinta on noin **1 miljoonaa euroa**
- Peruskoulun varaan jäävistä **230 000 – 370 000 € menetys** julkishallinnolle / nuori

A large teal oval is centered on a light blue background. Several white circles of varying sizes are scattered around the oval, primarily in the top-left and bottom-right corners.

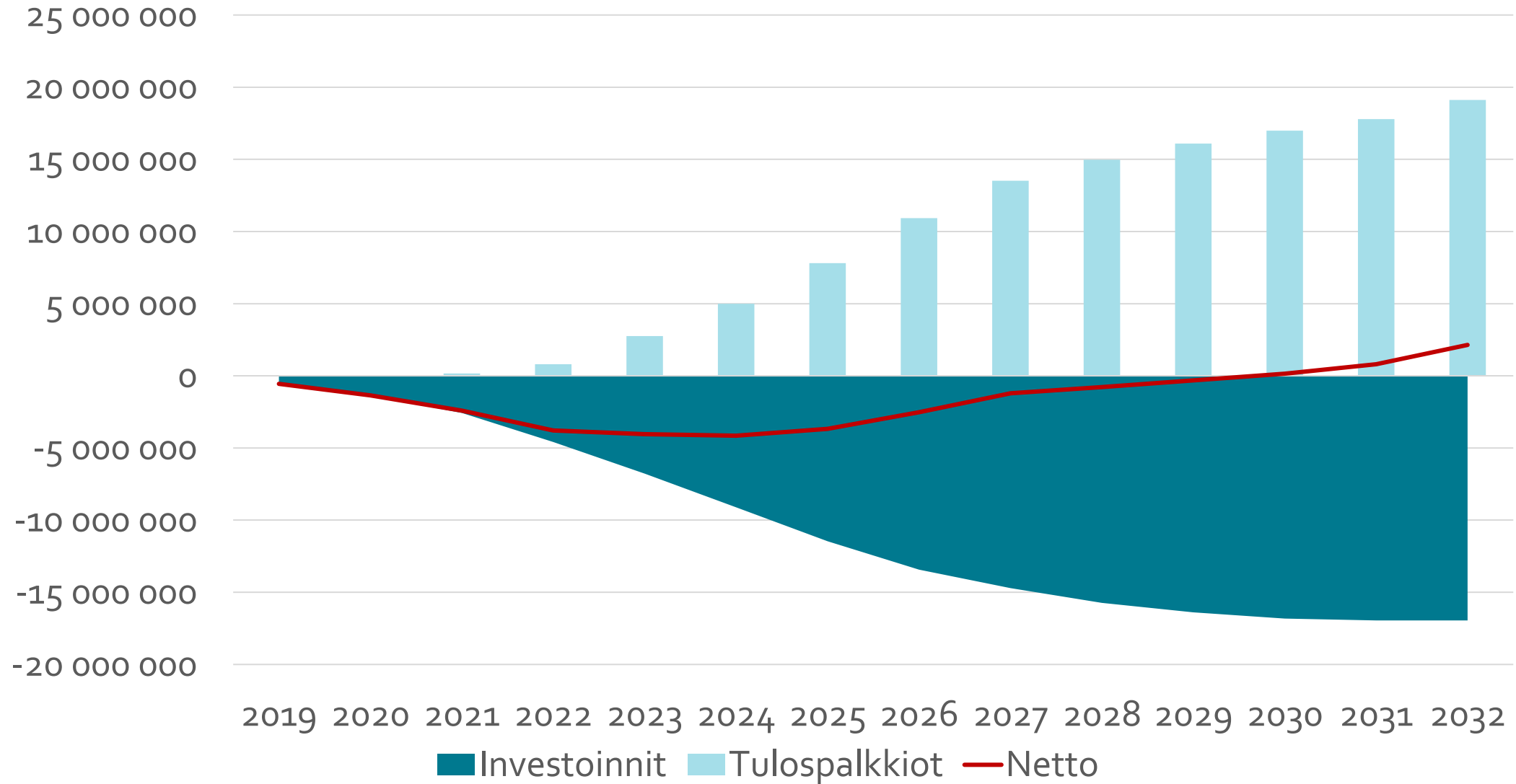
KUSTANNUSVAIKUTTAVUUS JA HYÖTYPOTENTIALI

Haastattelu: TIMO STÅHL

Johtava asiantuntija, THL

Esimerkki: Lapset ja nuoret SIB -rahaston talousennuste

**LESSONS LEARNED –
OPPEJA VAIKUTTAVUUSPERUSTEISISTA
HANKINNOISTA,
ESIMERKKINÄ
LAPSET JA NUORET SIB -OHJELMA**

DIALOGI

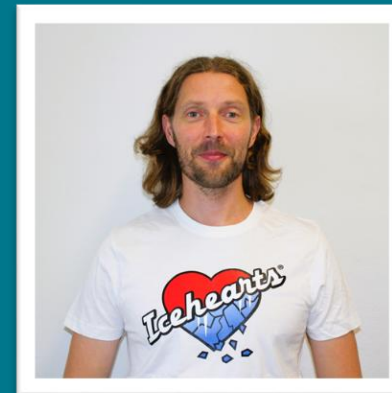
**Johtaja
Jani Kempas (S-Pankki)**

**Hankepäälikkö
Riikka Westman (Lskl)**

**Kehittämispäälikkö
Riitta Alatalo (Nuorten Ystävät)**

**Toiminnanjohtaja
Teemu Vartiamäki (Icehearts)**

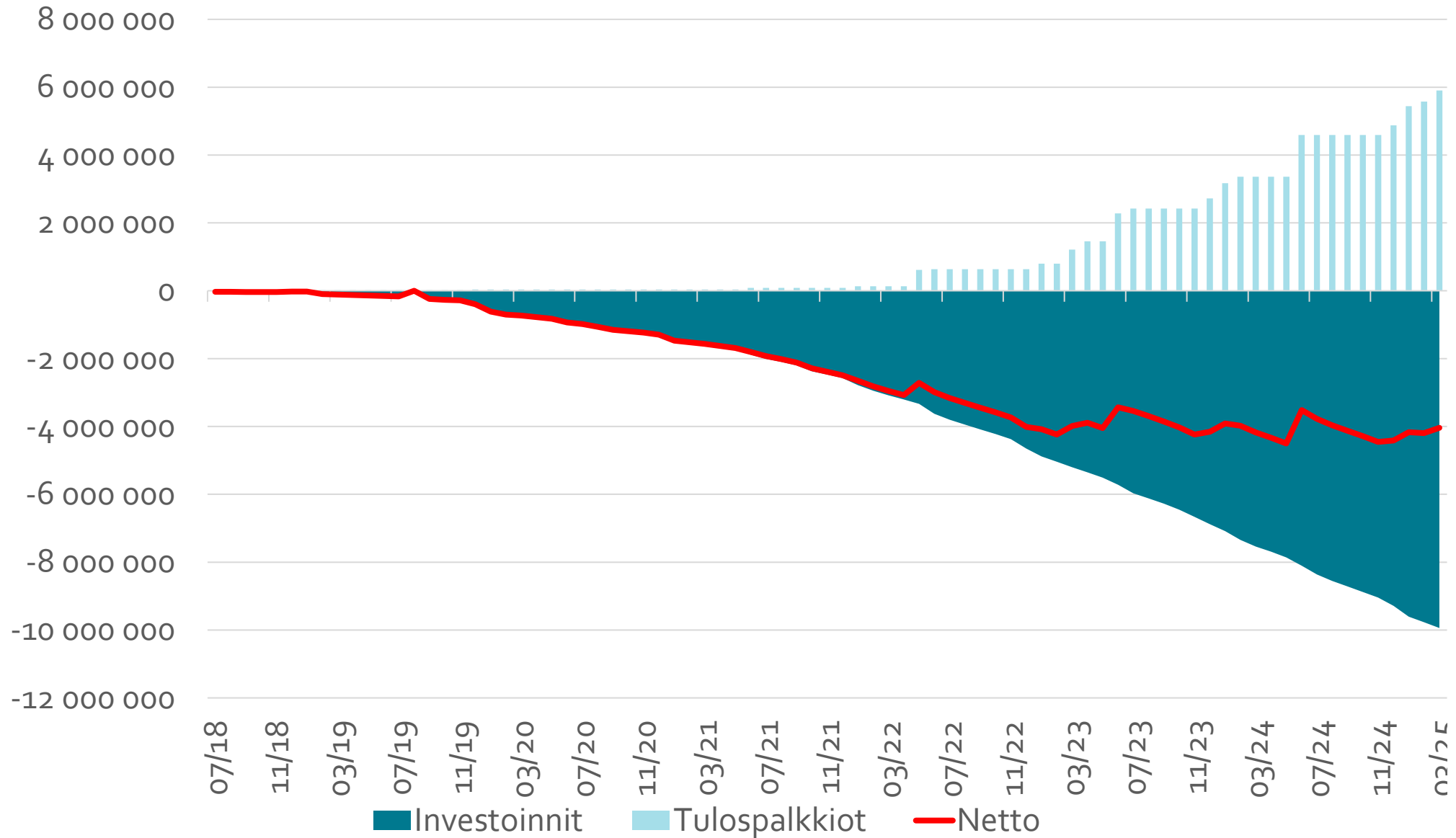
LAPSET JA NUORET SIB - TULOKSIA

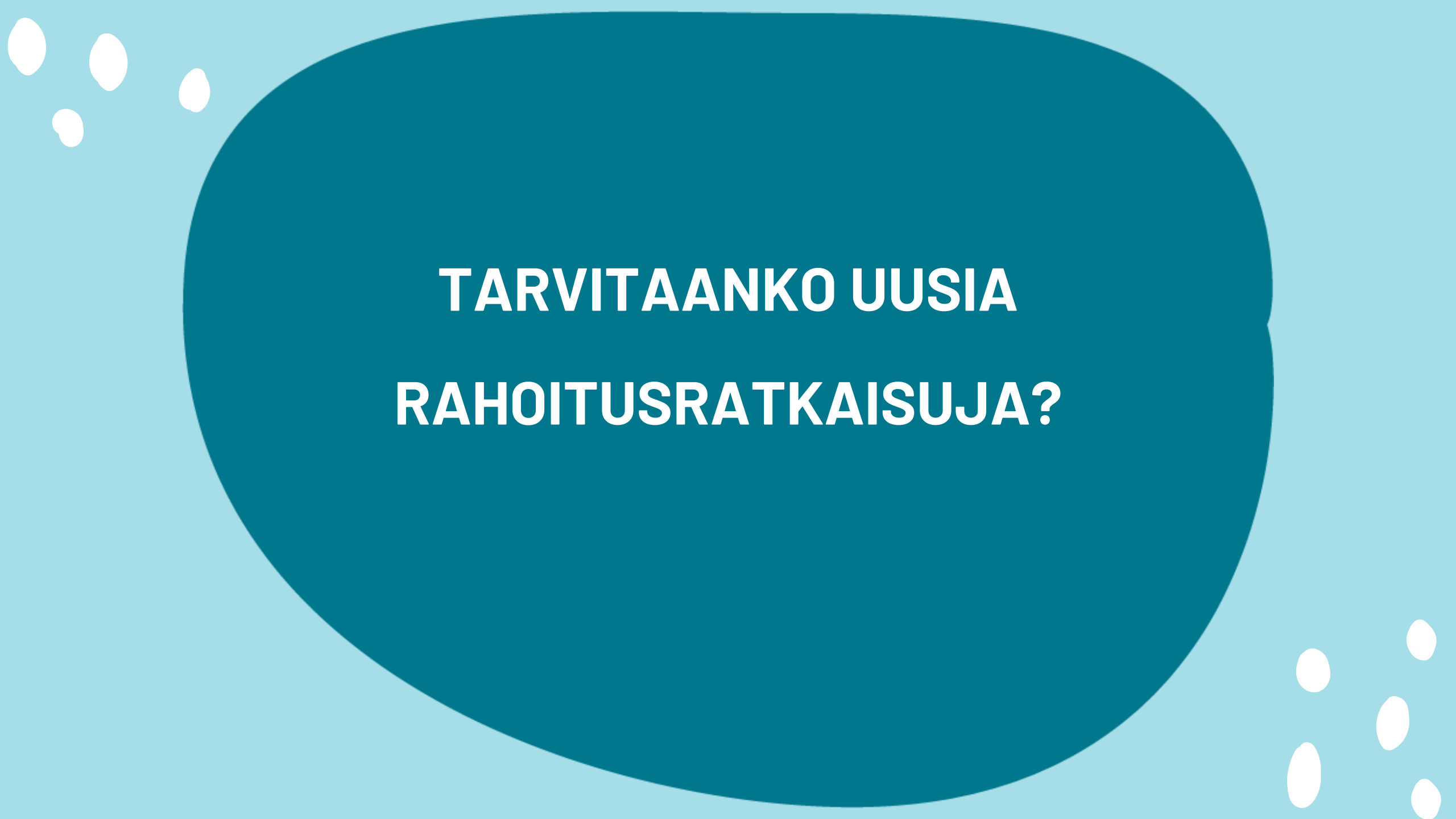
- Tuetaan **noin 800** syrjäytymisriskissä olevaa **lasta ja nuorta**
- **Noin 95 %** lastensuojelun riskissä olleista lapsista on välttänyt sijaishuollon, suurin osa myös lastensuojelun asiakkuuden
- **Yli 60 %** koulupudokkuusuhan alla olevista nuorista opiskelee tai on jo suorittanut toisen asteen tutkinnon

€

- Tilaaja maksaa vain vaikuttavuudesta
- Seuranta **2031** saakka
- Investoitu tähän mennessä **10,5 milj €**, tulospalkkioita saatu **6,6 milj €**
- Ennusteen mukaan rahasto investoi ohjelman aikana **n. 17 milj. €**
- Yhteiskunnallinen hyöty moninkertainen

Lapset ja nuoret SIB -ohjelman investoinnit ja tulospalkkiot

**TARVITAANKO UUSIA
RAHOITUSRATKAISUJA?**

SANTTU HAKOLA

**Vaikuttavuusjohtamisen
asiantuntija (Motiva Oy)**

SAMIR OMAR

**Ohjelmajohtaja
(S-Pankki)**

Vaikuttavuus- perusteiset hankinnat ja rahoitusratkaisut

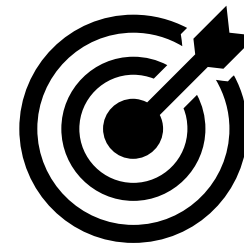
Maksetaan vaikutuksista,
ei toimenpiteistä

Mahdollistaa ennakkoinnin
ja ehkäisyn

Maailmalta näyttöä

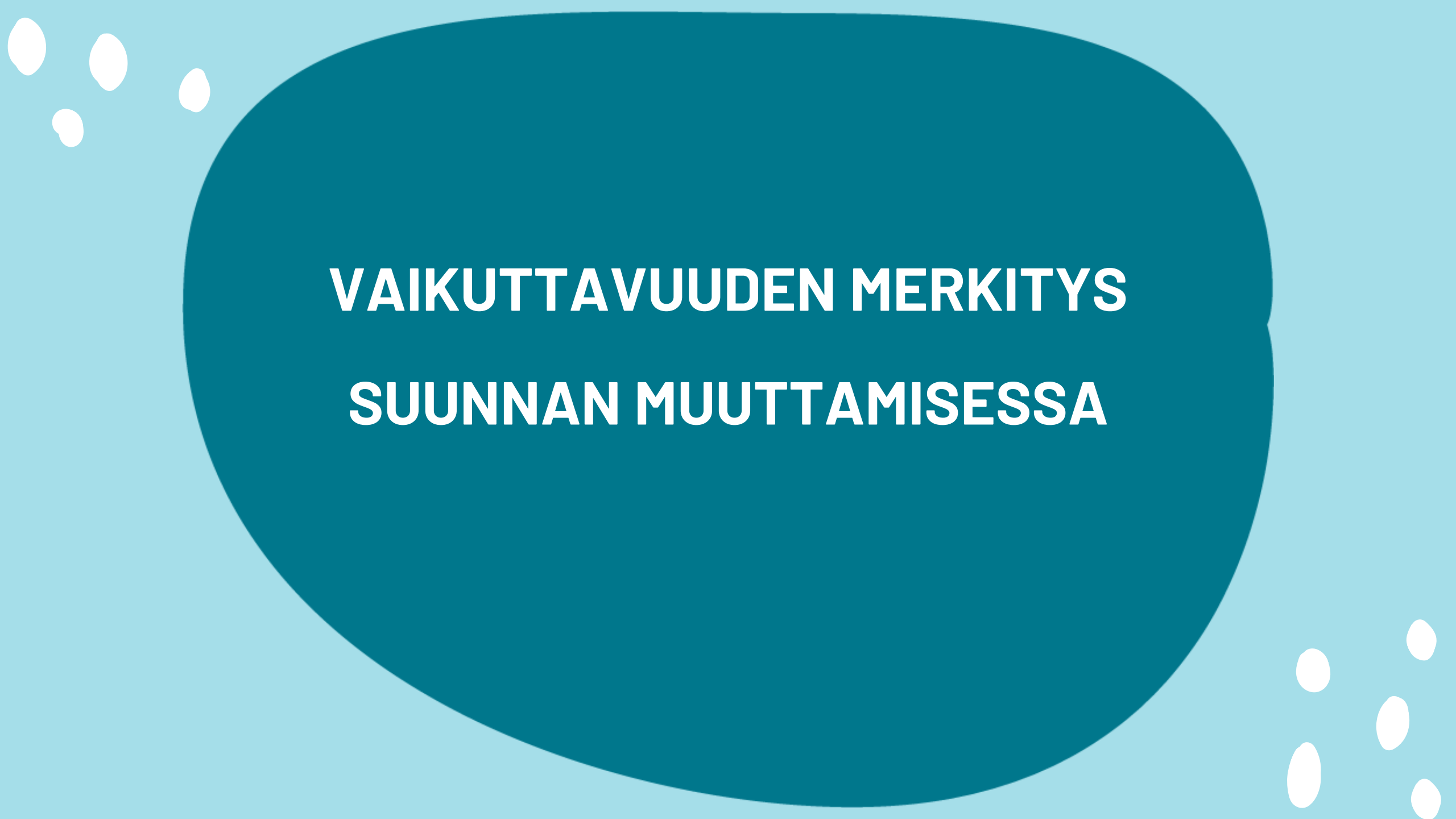

Työkaluja toteutukseen on
monenlaisia

S-PANKKI ON VAIKUTTAVUUS-SIJOITTAMISEN EDELLÄKÄVIJÄ

- 4 vaikuttavuusrahastoa, jotka sijoittavat vaikuttavuussopimuksiin (yhteensä 11 SIB-sopimusta)
- Koto-SIB, maahanmuuttajien työllistäminen
- Työ-SIB, pitkäaikaistyöttömien työllistäminen
 - Yhteensä yli 10 000 osallistujaa ja 6500 työllistymistä. Työ-SIB Suomen ylivoimaisesti suurin työllisyysohjelma
- Lapset-SIB, lasten, nuorten ja heidän perheiden tukeminen
 - Yli 800 lasta ja perhettä tuettu
- Rahastot ovat tuottaneet mitattua yhteiskunnallista **vaikuttavuutta yli 150 miljoonaa euroa**
- Vaikuttavuuden on todennut ulkopuolinen arvioitsija (VATT Koto-SIBin osalta)

A large teal oval is centered on a light blue background. In the top-left and bottom-right corners of the teal oval, there are several small white circles of varying sizes, some overlapping the oval's edge.

VAIKUTTAVUUDEN MERKITYS SUUNNAN MUUTTAMISESSA

Yhteenveto ja nostoja tulevast

ULLA SIIMES

Lastensuojelun Keskusliitto

JANI KEMPAS

S-Pankki

UUSI RAHASTO SKAALAA JA PILOTOI

S-Pankki Social Finance I Ky –rahasto keskittyy kolmeen yhtäaikaiseen yhteiskunnalliseen haasteeseen: koulutukseen, työllisyyteen ja työurien pidentämiseen.

TYÖLLISTÄMINEN

Aiemmistä hankkeista on syntynyt toimiva ja tuloksellinen malli, jonka avulla nuoria, työttömiä ja osatyökykyisiä autetaan työelämään.

Nyt tarjoamme mallia isommassa mitakaavassa kunnille, jotka etsivät kustannustehokkaita keinoja vahvistaa työllisyyttä.

KOULUTUS

Lapset-SIBistä saimme hyvää kokemusta ja tuloksia nuorten varhaisesta tuesta ennen työuran alkua.

Rahasto skaalaa tätä mallia, jotta yhä useammassa kunnassa nuori voi löytää paikkansa opintojen ja työelämän polulla.

TYÖURIEN PIDENTÄMINEN

Parempi työkyky ja pidentyvät työurat vahvistavat hyvinvointia ja taloutta, ja vähentävät palvelujärjestelmän kuormitusta.

Rahasto mahdollistaa sote-alalle uudenlaisia hankkeita ja ratkaisuja, jotka tukevat työkykyä ja ehkäisevät ennenaikaista eläköitymistä.

KIITOS!

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

iVAMOS!
Diakonissalaitos

JYVÄSKYLÄ

